

Motion till riksdagen 2025/26:4110

av **Martin Ådahl m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:100 2026 års ekonomiska vårproposition

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.

Motivering

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	1
Motivering	1
1 Sammanfattning av Centerpartiets vårmotion för 2026: Jobben ska bli fler, utsläppen ska ned och välfärden ska fungera i hela landet	3
1.1 Jobben ska bli fler	3
1.1.1 Fler jobb med växande företag	4
1.1.2 Skräddarsydd utbildning för alla svenskar	4
1.2 Utsläppen – och fossilberoendet – ska ned	4
1.2.1 Fler hushåll måste få råd att ta sig ur fossilfällan	4

1.2.2 Låt industrin ta ledningen i omställningen	4
1.3 Välfärden och tryggheten ska fungera i hela landet	5
2 Inledning. Jobben ska bli fler och utsläppen ska ned: Få fart på Sveriges ekonomi med en jobb-boost och bryt det dyra och skadliga fossilberoendet	5
2.1 Jobb-boost för att jobben ska bli fler	6
2.2 Bryt det dyra och skadliga fossilberoendet	10
2.3 Reformtabell	12
3 Centerpartiets inriktning för den ekonomiska politiken	16
3.1 Det ekonomiska läget	16
3.2 Jobben ska bli fler	18
3.2.1 Sänk kostnaderna för att anställa, rejält och permanent	19
3.2.2 Förenklade jobb	20
3.2.3 Skattefria sommarjobb	21
3.2.4 SAO-jobb	22
3.2.5 Skräddarsydd utbildning för alla svenskar	23
3.2.6 Studentmedarbetare	24
3.2.7 Storsatsning på yrkesutbildningar	25
3.2.8 Integration	26
3.3 Utsläppen ska ned	27
3.3.1 Dubbel miljöbilsbonus, till fem gånger fler	29
3.3.2 Storsatsning på klimatpremier för ellastbilar	29
3.3.3 Laddinfrastruktur i hela landet	30
3.3.4 Säkra elförsörjningen – bygg kablarna till havsvindkraften	31
3.3.5 Fullständig återföring av vindkraftsskatten till kommunerna	32
3.3.6 Stärk Konkurrensverket	33
3.4 Välfärden ska fungera i hela landet	33
3.4.1 Skolfrånvaroteam efter finsk modell	34
3.4.2 Satsa på ungas psykiska hälsa	35
3.4.3 Ett matlyft för våra äldre	36

3.4.4 IVF: Ge fler möjlighet att få första barnet – och syskon	37
3.4.5 Krisstöd – och stärkt konkurrenskraft med sänkt gårdsskatt för svenska matproducenter	38
3.4.6 Innovationsstöd bränsle från jord och skog	39
3.4.7 Rädda nattågen	40
3.4.8 Sänkta färjepriser för gotlänningar	41
3.4.9 Korta köerna på Migrationsverket	42
3.4.10 Satsa på civilsamhället: på föreningsliv, idrott, friluftsliv, folkbildning och samlingslokaler	43
3.4.11 Lys upp landsbygden	44
3.4.12 Polisen ska finnas på gator och torg – i alla utsatta områden	45
3.4.13 Avhopparverksamhet för barn och unga, flickor och kvinnor	46
3.4.14 Inrätta ekokrim för att jaga gängens pengar	47
3.4.15 Kvinnors trygghet	47
3.4.16 Ännu inget beslut att flytta civila underrättelsemyndigheten och inrätta en civil underrättelsetjänst	49
4 Det finanspolitiska ramverket och de offentliga finanserna	49
4.1 Inriktning för framtida finansiering	50
4.2 En första bedömning av utgiftstakets nivå för 2028	50

1 Sammanfattning av Centerpartiets vårmotion för 2026: Jobben ska bli fler, utsläppen ska ned och välfärden ska fungera i hela landet

Centerpartiets vårbudget möter de akuta problemen i svensk ekonomi, som nu förvärras av Irankrisen – arbetslösheten, fossilberoendet och köpkraften – men också åtgärder mot kriminalitet och psykisk ohälsa, samt för att stärka skolan, äldreomsorgen och föreningslivet.

1.1 Jobben ska bli fler

Europas tredje högsta arbetslöshet. Förstärk företag genom jobb-boost inriktad på att möjliggöra jobb i växande företag och med kraftfull satsning på utbildning.

1.1.1 Fler jobb med växande företag

- Sänkta kostnader för att anställa med borttagen anställningsskatt: Ingen arbetsgivaravgift för de första tio anställda, för att anställa unga och långtidsarbetslösa. Sommarjobb ska bli skattefria för alla under 20 år.
- Förenklade jobb för långtidsarbetslösa: En särskild anställningsform på 20 000 kronor i månaden utan vare sig inkomstskatt eller arbetsgivaravgift för att bryta bidragsberoende.

1.1.2 Skräddarsydd utbildning för alla svenskar

- En kraftig kunskapsväxel genomförs så att alla ska kunna studera mitt i livet och växla till ett bristyrke, genom förstärkning av omställningsstudiestödet med sikte på att öka antalet platser på universitet och högskola.
- Extra satsning på yrkesutbildning på alla nivåer med ökade resurser till yrkeslinjer på gymnasiet, yrkesvux, förlängning av kurser på yrkeshögskolan och handledare till lärlingar.
- Ny studentmedarbetarmodell införs för att alla som studerar ska kunna börja arbeta och akademikerarbetslösheten ska minska.

Dessutom måste hushållens köpkraft värnas genom att minska kostnaderna för svenska matproducenter.

1.2 Utsläppen – och fossilberoendet – ska ned

Sverige behöver påskynda både hushållens och industrins möjligheter att ställa om från fossilberoende.

1.2.1 Fler hushåll måste få råd att ta sig ur fossilfällan

- Alla ska kunna byta till miljöbil. En miljöleasing gör det möjligt för hushållen att leasa ny eller begagnad elbil eller laddhybrid för så lite som 1 500 kronor i månaden med en rabatt på 2 000 eller köpa bil under 100 000 med miljöbonus på 50 000 kronor. Förslaget är dubbelt så stort och når fem gånger fler än regeringens förslag.

1.2.2 Låt industrin ta ledningen i omställningen

- Ny satsning på ellastbilar som får kraftigt förstärkt bonus och på utbyggd laddinfrastruktur för både tunga transporter, bostadsrätter och hyresfastigheter.
- För mer el i närtid måste hela fastighetsskatten på vindkraft tillbaka till kommuner där kraftverken byggs, kablarna byggas till havsvindkraft och konkurrensen stärkas.

1.3 Välfärden och tryggheten ska fungera i hela landet

Välfärdens kärna har blivit lidande när kärnverksamheter prioriterats bort av regeringen.

Utöver kraftfulla sektorsbidrag som Centerpartiet lagt i ordinarie budget för 2026 presenteras nya satsningar.

- Storsatsning på civilsamhället med 1 miljard till föreningsliv, idrott och återställda medel till folkbildningen, för bildning, jobbmöjligheter, integration och kampen mot kriminalitet bland unga.
- Närvaro av synliga poliser i alla kommuner förstärks genom en särskild satsning på poliser i yttre tjänst.
- Psykisk ohälsa bland unga motverkas genom en satsning på ungdomsmottagningar.
- Stöd till frånvarande elever i skolan för att inte tappa undervisning och återkomma till klassrummet.
- Bättre mat i äldreomsorgen med en satsning på lagad mat med bättre kvalitet på äldreboenden.
- Resurser till Migrationsverket för att stoppa tonårs- och kompetensutvisningar.
- Lys upp landsbygden genom att säkerställa vägbelysning i hela landet.

2 Inledning: Jobben ska bli fler och utsläppen ska ned. Få fart på Sveriges ekonomi med en jobb-boost och bryt det dyra och skadliga fossilberoendet

Sverige befinner sig i ett allvarligt läge. Kriget i Mellanöstern driver upp energipriserna och många andra råvarupriser samtidigt som osäkerheten ökar, vilket slår direkt mot svenska hushåll och företag. Sverige gick in i Iran-krisen med en försvagad ekonomi,

arbetslösheten har under Tidöpolitikens tre första år ökat med 100 000 personer och Sverige har EU:s tredje högsta arbetslöshetstal, medan tillväxten i tre år legat under EU:s genomsnitt. Kostnaden för arbetslösheten har urholkat finansieringen av välfärdens kärna, av skolan, vården och omsorgen, som lider i många delar av landet. Sverige har utvecklats sämre än omvärlden i brist på en kraftfull tillväxt- och företagspolitik. I stället har politiken präglats av höjda kostnader för företag att anställa.

Samtidigt har Sverige fastnat i fossilberoende som gör oss sårbara för just den typ av prischocker som nu drabbar västvärlden. Regeringen har tvärtom lagt ned många åtgärder för att minska Sveriges fossilberoende utan att ersätta dem med något, vilket gjort Sverige mer sårbart. Andelen nya fossilfria personbilar har stagnerat, och många familjer och företag har låsts fast i ett dyrt fossilberoende. Nu vaknar regeringen och varnar för att kriget i Mellanöstern kommer att få påtagliga konsekvenser för svensk ekonomi, med risk för ransonering av drivmedel och inflationsrisker.

I vårt alternativ till vårbudget formar vi ett direkt svar på krisläget i svensk ekonomi som bryter med regeringens passivitet. Efter tre år av försämringar vill vi få till stånd en vändpunkt för arbetslösheten och säkra tillväxt efter många år av stillastående, samtidigt som vi gör en kraftfull insats här och nu för att hjälpa hushåll med små och medelstora inkomster att komma ur beroendet av fossila bränslen. Vi prioriterar bort felaktiga och meningslösa satsningar som återvändningsbidraget och prioriterar upp civilsamhället, samt kompletterar vår höstbudget med satsningar på viktiga eftersatta områden inom kärnan i samhällsuppdraget som frånvarande elever i skola, psykisk ohälsa, mat i äldreomsorgen och polisiär närvaro.

Det är dags att byta en misslyckad politik mot en som fungerar. Centerpartiets vårbudget är en plan för att ta itu med de verkliga problemen: att få fler människor i arbete, att påbörja en verklig klimatomställning och att se till att hela Sverige fungerar.

2.1 Jobb-boost för att jobben ska bli fler

Medan arbetslösheten i EU faller, stiger den i Sverige. Vi har i dag en arbetslöshet på närmare 10 procent och en ungdomsarbetslöshet på runt 30 procent¹. Redan före Iran-krisen hade arbetslöshetsnivån under Tidöregeringen (från årsskiftet 2022/23 till årsskiftet 2025/26) stigit med ca 1,5 procentenheter och ca 100 000 personer. Gapet mot

---

¹ SCB AKU, mars 2026.

EU-genomsnittet har ökat till 150 000 personer. Arbetslösheten har spridits till nya grupper, även akademiker.

Arbetslösheten drabbar därmed i dag fler familjer och utgör en allt större kostnad för samhället. Regeringens svar har varit otillräckligt – i vårändringsbudgeten, ställda inför Irankrisens nya utmaning, har regeringen lagt motsvarande 65 kronor extra per arbetslös². När företagens kompetensbehov kraftigt stiger och när unga saknar framtidstro har regeringen valt att prioritera dyra och ineffektiva förslag som återvandringsbidrag framför investeringar i jobb, utbildning och integration.

Medan regeringen har höjt skatterna på att anställa och försvårat för företag att växa, presenterar vi en kraftfull jobb-boost för Sverige som sänker trösklarna till arbetsmarknaden och gör det lönsamt att gå från bidrag till arbete.

Vi gör det möjligt för företag att anställa fler genom att lyfta bort anställningsskatten

Vårt fokus är att göra det enklare och billigare att anställa. Vi föreslår i denna motion att arbetsgivaravgiften tas bort för de tio första anställda i ett växande småföretag och att den sänks permanent för lågavlönade, långtidsarbetslösa och unga. Vi prioriterar därför att ta bort anställningsskatten för de minsta företagen som skapar fyra av fem nya jobb, och för de grupper som minst förtjänar att bära straffskatten på anställningar. Vi lyfter också bort sjuklöneansvaret för småföretagen (som Alliansen tog bort och Tidöregeringen återinfört) som gör det svårare för småföretagen att anställa.

Sänkta arbetsgivaravgifter för unga är en reform från januariavtalet som Tidöregeringen valde att stoppa, varefter ungdomsarbetslösheten steg kraftigt under deras tre första år vid makten. I april 2026 sänktes arbetsgivaravgifterna för unga igen, men bara tillfälligt i 18 månader över valet, och sänkningen är lägre än den tidigare. Denna sänkning är därför för kortsiktig för att ha en tillräcklig effekt på företagens jobbskapande. I denna motion föreslås att arbetsgivaravgifterna sänks för unga permanent och ordentligt. Det är så vi skapar verkliga jobb och vänder utvecklingen.

Dessutom vill Centerpartiet införa en nollskattmodell för alla under 20 år, med skattefria sommarjobb. Genom att slopa både inkomstskatt och arbetsgivaravgifter gör vi det billigare för företag att erbjuda det första sommarjobbet eller extrajobbet, vilket

---

² Regeringens arbetsmarknadspaket på 32,5 miljoner kronor.

ger unga en viktig fot in i arbetslivet som visat sig avgörande för att avvärja risken att hamna i arbetslöshet som ung.

Vi vill samtidigt fördubbla (och skattebefria) satsningen på SAO-jobb för unga (studiemotiverande arbetslivsorientering) som är en betald prao för högstadiel elever, med fokus på elever i utsatta områden som annars inte får kontakt med arbetslivet. Detta eftersom SAO-jobben visat sig så framgångsrika genom en kombination av insatser från civilsamhället, arbetsmarknadens parter och företag.

Förenklade jobb för att de som är långt ifrån arbetsmarknaden till slut ska komma in

Särskilt tufft är läget just nu för de som varit arbetslösa länge, där arbetslöshetstiden riskerar att förlängas ytterligare med den nya ekonomiska krisen. Med över 200 000 långtidsarbetslösa ligger Sverige i dag på en absolut rekordnivå sedan 1930-talet³.

I dag finns för få möjligheter för långtidsarbetslösa att komma in på arbetsmarknaden och lämna bidragsberoende. Den typen av jobb existerar inte i tillräckligt stor utsträckning på svensk arbetsmarknad jämfört med länder på samma inkomstnivå. En del av detta är skatter och avgifter som lägger sig mellan den lön du får och vad arbetsgivaren betalar. En annan del är att den stora mångfald av subventioner som finns för att anställa långtidsarbetslösa ofta är komplicerade att sätta sig in i, och svåra att söka.

Därför gör Centerpartiet en satsning på att aktivt bryta långtidsarbetslösheten med en ny anställningsform, förenklade jobb, där en inkomst på 20 000 kronor är befriad från skatt på inkomst och från arbetsgivaravgifter i två år. Därmed kan arbetsgivaren anställa en person för 20 000 kronor i månaden, där kostnaden för att anställa annars hade varit över 32 000 kronor för arbetsgivaren för samma nettoinkomst för den arbetande (beroende på nivå på den kommunala inkomstskatten).

Det skapar en snabb och värdig väg från utanförskap till egen försörjning.

---

³ SCB AKU, mars 2026.

Utbildningar för fler och för fler jobb: kunskapsväxeln och storsatsning på yrkesutbildning

Parallellt med satsningen på jobbskapande i växande företag gör vi en historisk satsning på utbildning. Det råder, trots den nya ekonomiska krisen, en fortsatt brist på arbetskraft i många yrken, på många platser i Sverige, där utbildning och vidareutbildning fortfarande är den trånga sektorn. Samtidigt pågår en snabb strukturuomvandling i näringslivet med inte minst AI och grön ekonomi, som ställer krav på nya kompetenser. Därför vill Centerpartiet göra en kraftfull förstärkning av utbildning till bristyrken för att möta krisen: dels på möjligheten att vidareutbilda sig mitt i livet, kallad kunskapsväxeln, dels på yrkesutbildningar.

I reformpaketet kunskapsväxeln föreslås en kraftfull förstärkning av det som i dag kallas omställningsstudiestödet, där vuxna mitt i livet i dag ges möjlighet att studera vidare minst ett år för att förstärka sina kunskaper. I den nya satsningen kunskapsväxeln ingår snabbspår för bristyrken, minskad administration samt mer resurser och fler platser på högskola och universitet. Med kunskapsväxeln ska det gå både att växla om till bristyrken och att växla upp i kompetens inom sitt yrke för att fylla nya behov i samhället, inte minst inom AI.

Yrkesutbildningarna är samtidigt underdimensionerade i förhållande till behoven på nästan alla nivåer. Här vill vi möta den senaste krisen med förstärkning av yrkesutbildningar på alla nivåer där det går:

- *Lärlingsutbildningarna*, med praktisk utbildning på arbetsplatsen, passar många elever som föredrar denna mer direkta yrkesutbildning. Här behöver stödet förstärkas till de personer som ansvarar för handledning och utbildning med ett särskilt handledaravdrag som sänker skatten för de som bidrar med sin arbetstid för lärlingar.
- *Yrkeshögskolan* har byggts ut med framgång och mycket goda jobbresultat, men det finns fortfarande behov av att förlänga utbildningar samt att förlänga projektbaserade utbildningar.
- *Yrkeslinjerna* på gymnasiet är ett viktigt fokus för Centerpartiets skolpolitik för att minska utslagningen av elever i övergången till gymnasiet som är den i särklass högsta i Norden. Även här vill vi fortsätta förstärka resurserna.
- *Yrkesvux* bör byggas ut ytterligare för att fånga upp de många, inte minst unga vuxna, som behöver fullborda yrkesutbildningar inom bristyrken.

Effektiv och resultatorienterad integration med jobbsvenska

Arbete är den absolut viktigaste nyckeln till en fungerande integration. Därför säger vi nej till regeringens nedskärningar på integration och presenterar i stället en politik som ställer krav men också ger verkliga möjligheter. Som en del av vår jobb-boost lägger vi fram vårt förslag om obligatoriskt nystartsår för den som är utrikesfödd och stått utanför arbetsmarknaden länge, samt att omvandla sfi till en arbetsplatsförlagd jobbsvenska. Detta skapar en snabb och effektiv väg in i både språket och arbetslivet, till skillnad från regeringens passiva och verkningslösa integrationspolitik.

2.2 Bryt det dyra och skadliga fossilberoendet

Sverige var länge ett klimatföredöme. Vi bevisade att det går att kombinera stark tillväxt med minskade utsläpp. Nu har den utvecklingen havererat. Under denna mandatperiod har Tidöregeringen förvärrat för klimatomställningen och elektrifieringen i Sverige. De viktigaste styrmedlen för att minska utsläppen har tagits bort, samtidigt som man storsatsat på att subventionera fossila bränslen. Resultatet är en katastrof för klimatet och en ekonomisk fälla för svenska hushåll och företag. Utsläppen ökar kraftigt och inget av Sveriges klimatmål ser ut att nås. Elektrifieringen av bilparken hade en positiv utveckling förra mandatperioden, men nu med Tidöpartiernas politik har den tvärbromsat. Nya, gröna industrisatsningar som ska skapa framtidens jobb försenas eller läggs ned på grund av osäkra spelregler och brist på grön el.

I detta allvarliga läge presenterar Centerpartiet en krisplan för att vända utvecklingen. För att Sverige inte ska bli omsprunget krävs en politik som gör det möjligt och lönsamt rent ekonomiskt för vanliga hushåll och för företag att delta i omställningen och ökar tillgången på billig, ren el i hela landet. Samtidigt säkrar vi den avgörande svenska hemmamarknaden för grön teknik. Det är en politik som sänker kostnaderna, stärker konkurrenskraften och bryter det dyra och skadliga fossilberoendet.

Miljöleasing för 1 500 kronor i månaden för minst 100 000 hushåll som kan lämna fossilberoende

Regeringens politik har gjort det för dyrt för vanliga familjer att byta till en miljöbil. Deras elbilspremie är otillräcklig och krånglig och når bara ett fåtal. I april var det enbart 4 045 personer som ansökt om regeringens nya elbilspremie. Målet för regeringen är 20 000–25 000 hushåll som får premien i år, att jämföra med knappt

300 000 nya bilar som säljs varje år i Sverige. Det behövs krisåtgärder för att begränsa priseffekterna på hushåll, men dessa kan bara vara en kortsiktig lösning. För att ge många fler hushåll möjlighet att snabbt ta sig ur fossilfällan, med plötsligt rusande priser på drivmedel, föreslår Centerpartiet en miljöbilsbonus som är dubbelt så stor, till fem gånger fler.

För 1 500 kronor i månaden ska varje hushåll få möjlighet att leasa en ny eller begagnad miljöbil genom en kraftig subvention på 2 000 kronor i månaden. Det är en nästan dubbelt så stor subvention jämfört med regeringens. På så sätt blir det omedelbart billigare att köra på el än på diesel eller bensen. Vi föreslår även en bonus på 50 000 kronor för att köpa en ny eller begagnad elbil eller laddhybrid.

Vår modell möjliggör för minst 100 000 hushåll att leasa en ny eller begagnad miljöbil, fem gånger fler än med regeringens förslag. I sin vårändringsbudget, efter det att oljepriserna och priset vid pump rusat för svenska konsumenter, satsar regeringen bara ytterligare 100 miljoner på elbilspremierna, motsvarande något tusental bilar. Vår satsning för 2026 är 2 miljarder så att 100 000 hushåll kan få chansen att byta redan 2026.

Med Centerpartiets förslag sänks trösklarna rejält och vi ser till att det inte bara är höginkomsttagare som kan lämna fossilberoendet bakom sig. Det är en rättvis politik som påskyndar omställningen på riktigt.

Vi reformerar systemet i grunden: premierna ska vara högre och enklare att söka och betalas ut direkt till leverantören så att företag slipper ligga ute med stora summor. Det är en strategisk industripolitik som säkrar vår ledande position i den globala omställningen.

Strategisk satsning på svenska ellastbilar och laddinfrastruktur

Vi presenterar även en storsatsning på ellastbilar. Sverige är världsledande på att tillverka lastbilar, men utvecklingen av eldrivna tunga transporter har tvärbromsat. Utan en stark hemmamarknad riskerar vi att bli omsprungna av bl.a. Kina, vilket hotar både klimatmålen och svenska jobb. Regeringens klimatpremie är ineffektiv med långa handläggningstider som slår hårdast mot små och medelstora företag och åkerier. Centerpartiet föreslår därför en storsatsning på klimatpremierna för ellastbilar med 1 miljard kronor årligen. Vi reformerar systemet i grunden: premierna ska vara högre

och enklare att söka och betalas ut direkt till leverantören. Det är en strategisk industripolitik som säkrar vår ledande position i den globala omställningen.

Elektrifieringen stannar om det inte finns laddplatser. För personbilar är problemet störst för de som bor i lägenhet, medan den tunga trafiken lider av en alarmerande brist på snabbbladdare längs våra vägar. Regeringens politik missar målet genom att fokusera på fel saker. Vi föreslår därför en kraftfull nationell strategi för laddinfrastruktur i hela landet. Vi riktar om stöden från breda subventioner till kraftfulla investeringar i snabbbladdning med hög effekt för tung trafik och att underlätta för bostadsrättsföreningar och hyreshus att installera laddboxar. Vår politik bygger bort räckviddsångesten och ser till att hela Sverige kan vara med i omställningen.

Rättvis ersättning till kommuner som bygger ut vindkraften och bygger kablarna till vindkraften till havs

För att klara industrins omställning och sänka hushållens elpriser behöver Sverige massivt mer ren el. Landbaserad vindkraft är det snabbaste och billigaste sättet att bygga ut produktionen, men projekt stoppas eftersom den lokala nyttan är för liten. Regeringens modell för ersättning är byråkratisk, osäker och otillräcklig.

Centerpartiet vill i stället införa en fullständig och permanent återföring av fastighetsskatten från vindkraften direkt till kommunerna. Vår rättvisa modell säkerställer att de värden som skapas stannar lokalt. Det stärker det kommunala självstyret, snabbar på tillståndsprocesserna och accelererar klimatomställningen i hela landet.

Samtidigt byggs inte de stora vindkraftsparkerna till havs, som i våra grannländer, som har potential att på kort tid tillföra mycket elkraft i både södra och norra Sverige. De stoppas i hög grad av Tidöavtalets förbud för Svenska kraftnät att finansiera anslutningar just till havsvind. Centerpartiet föreslår att förbudet upphävs och att anslutningarna finansieras för att öka tillgången på fossilfri el i närtid.

Ett stärkt konkurrensverk för lägre priser och rättvis konkurrens

En fungerande klimatomställning kräver fungerande marknader. När konkurrensen försvagas drabbas konsumenter av högre priser och småföretag får svårare att utmana. För att säkerställa att hushåll och företag får ta del av fördelarna med den gröna omställningen, från lägre elnätpriser till rättvisa villkor för nya tekniker, presenterar vi

i denna motion att vi vill förstärka Konkurrensverket. Genom att satsa 50 miljoner kronor på Konkurrensverket för utökad tillsyn och granskning ser vi till att spelreglerna följs. Att monopol inte får fri rätt att sätta överpriser på vanliga medborgare. Det är en investering i en starkare ekonomi, lägre kostnader för konsumenterna och bättre villkor för Sveriges företag.

2.3 Reformtabell

miljoner kronor

Reformer	2026	2027
Jobben ska bli fler		
Sänk kostnaderna att anställa, rejält och permanent		
Sänkta arbetsgivaravgifter	6 900	13 750
Förenklade jobb	1 500	1 500
Skattefria sommarjobb inkl. SAO-jobb	1 150	1 800
Skräddarsy utbildning för varje svensk		
Kunskapsväxeln	325	650
Storsatsning på yrkesutbildning (yrkeshögskolan, yrkesvux, yrkeslinjer och lärlingar med handledaravdrag)	275	500
Studentmedarbetare	25	50
Intensiv integration med jobbsvenska och ett nystartsår – nej till nedskärningar	367	500
Utsläppen ska ned		
Miljöleasing för 1 500/mån. och bonus 50 000 så att alla kan byta till miljöbilar	2 000	5 000
Storsatsning på klimatpremie på ellastbilar	400	1 000
Laddinfrastruktur i hela landet – nej till att skära ned på Klimatklivet	200	400

Bygg kablarna: teknikneutral ersättning för anslutning till ny elproduktion	900	1 600
Fullständig återföring av vindkraftsskatt till kommunerna	43	85
Säkra marknaden för konsumenter och företag i omställningen	50	

Välfärden ska fungera i hela landet

Skolfrånvaroteam enligt finsk modell	250	250
Satsa på ungas psykiska hälsa: förstärk ungdomsmottagningen	75	150
Ett matlyft för våra äldre	150	300
IVF även för syskonförsök	50	100

Säkra svensk mat i Irankrisen

Kristöd med anledning av kostnadsutvecklingen inom jordbruket	500	
Jordbruksavdrag för att sänka kostnaden för svenska bönder		800
Innovationsstöd bränsle från jord och skog	250	700

Hela Sverige ska fungera

Rädda nattågen	150	300
En svensk öpolitik för Gotlandstrafiken	250	500
Resurser till Migrationsverket för att stoppa tonårs- och kompetensutvisningar	76	151
Civilsamhället: Idrott, folkbildning och samlingslokaler	500	1 000
Lys upp landsbygden	25	50

Trygghet genom närvarande polis och förebyggande insatser

Polisen ska finnas på alla gator och torg – och i alla kommuner	250	500
Avhopparverksamhet för barn och unga, flickor och kvinnor	25	50

Ekokrim som kan jaga gängens pengar	315	1 322
Kvinnors trygghet (lämna-program, exitprogram prostitution, skyddade boenden)	80	165

Finansiering	2026	2027
Ny modell för a-kassan	4 000	7 600
Skattereduktion a-kassa	850	1 700
Slopat ränteavdrag fossila billån	750	1 500
Omprioritering arbetsmarknad	1 000	1 000
Borttaget skatteundantag för fossil gas	100	200
Landsbygdsfokuserat reseavdrag	400	800
Effektivare kontorsanvändning i statliga myndigheter	528	1 490
Borttagna dagar på lägstanivå i föräldraförsäkringen	100	125
Ekokrim från befintliga anslag	315	1 322
Avskaffat tvåbarnstillägg	650	1 300
Halverat flerbarnstillägg från barn tre	550	1 100
CSN-medel som brinner inne	100	200
Cigarettskatt på EU:s genomsnitt	568	1 160
Integration i stället för höjt återvändningsbidrag	738	950
Regeringskansliet ”fullfölja reformagendan”	325	650
Folkräkning	103	225
Flaskhalsintäkter går in i teknikneutral ersättning för elanslutning	900	1 600
Aktier i Videberg AB		1 800
Strålsäkerhetsmyndigheten	183	
Riktade och byråkratiska statsbidrag till skolan	152	
Elektronisk fotboja till barn	35	

Miljöleasing och bilbonus för 100 000 bilar per år i stället för 10 000	300	900
Omprioritering inom Polismyndighetens anslag	250	500
Tillfälliga nedsättningar av arbetsgivaravgifter till permanent	3 175	5 890
Satsningar på föreningslivet i stället för byråkratiskt fritidskort	396	792
Regeringens satsning på drivmedelsreserv fördubblas med biodrivmedel	250	750
Regeringens satsning på Gotland som vi fördubblar	125	
Regeringens mycket begränsade arbetsmarknadspaket	32,5	
Sommarjobb enligt regeringen som byts mot sommarjobb enligt C	250	
Ställ om hela fordonsflottan, inte bara myndigheters	500	
Regeringen drar ned på klimatpremien för ellastbilar 2026	120	
Utvärdera	11	84
Ersätta regeringens otillräckliga satsning på SAO-jobben	30	
Omprioriterat för vår satsning på kvinnors trygghet	20	
Netto jfr med regeringen	725,5	465

3 Centerpartiets inriktning för den ekonomiska politiken

3.1 Det ekonomiska läget

Den globala ekonomin befinner sig i en kritisk fas, präglad av ihållande geopolitiska spänningar, strukturella förändringar i världshandeln och en våg av osäkerhet på energimarknaderna. Efter en period av framgångsrik inflationsbekämpning från Riksbanken har kriget i Mellanöstern och dess effekter på energipriserna skapat nya inflationsrisker. Samtidigt fortsätter trenden mot geoekonomisk fragmentering, med

ökade handelshinder och en omstöpning av globala leveranskedjor, vilket utgör ett hot mot tillväxt och produktivitet. Under de första månaderna av 2026 har finansmarknaderna varit exceptionellt volatila. De två huvudsakliga drivkrafterna bakom denna utveckling är eskaleringen av kriget i Mellanöstern som skapat en ny energiprischock samt den oförutsägbara handelspolitiken från USA:s administration under president Trump. Efter en kraftig förstärkning 2025 har den svenska kronan stabiliserats på en starkare nivå än tidigare, vilket i sig utmanar svenska exportföretags konkurrenskraft samtidigt som det bidragit till lägre inflation.

Svensk ekonomi befinner sig i en period av försiktig återhämtning efter många år av låg tillväxt. Regeringens bedömning i vårpropositionen för 2026 är att BNP-tillväxten kommer att vara 2,8 procent 2026. BNP-gapet bedöms enligt samma bedömning vara fortsatt negativt på -0,8 procent. Regeringens tillväxtprognos utgår från att konsumtionen ökar mot bakgrund av låg inflation och stigande reallöner, medan varuexporten återhämtar sig och inflationen förblir på låga nivåer.

Regeringens prognoser har dock konsekvent visat sig för positiva och mycket talar för att så blir fallet även för 2026. Finanspolitiska rådet noterade i sin granskning av budgeten för 2026 att regeringens dåvarande prognoser var ovanligt optimistiska jämfört med andra bedömare. Internationella valutafonden prognostiserar en svensk BNP-tillväxt på 2,0 procent för år 2026. De bedömer att faktorer som det internationella säkerhetsläget, osäker handelspolitik och långsammare produktivitetstillväxt dämpar den potentiella tillväxten.

Tillförsikten hos hushållen är fortsatt en nyckelfaktor. Efter att ha förbättrats under 2025 har hushållens konfidensindikator dämpats under inledningen av 2026, påverkad av den geopolitiska oron och högre energipriser.

Arbetsmarknaden präglas fortsatt av allvarliga strukturella problem, vilket i sig tyder på ett mindre potentiellt resursutnyttjande. Medan gapet mellan utrikes och inrikes födda i arbetslöshet gradvis minskat under 2020-talet har arbetslösheten spridits till nya grupper, kanske mest märkbart till akademiker.

Arbetslösheten förväntas enligt regeringens prognos i vårpropositionen ligga kvar på höga 8,4 procent under 2026, för att sedan sjunka till 7,8 procent 2027. Även om detta är en förbättring från toppen är det fortfarande mycket högt i en internationell jämförelse. Långtidsarbetslösheten växer och den strukturella arbetslösheten har stigit. Det kraftigt ökade antalet varsel i början på 2026 pekar dessutom på riskerna för att en redan svag arbetsmarknad försämras ytterligare i början av 2026.

Inflationsbilden för 2026 är komplex. Dels pressas inflationen uppåt av de höjda energipriserna till följd av kriget i Mellanöstern, dels kommer den tillfälligt sänkta momsen på livsmedel att ha en dämpande effekt. Sammantaget prognostiserar regeringen en inflation på endast 1,2 procent för 2026. Riksbanken, som lämnade styrräntan oförändrad på 1,75 procent i mars, ser den låga inflationen som en temporär effekt av skatteförändringarna och bedömer att det underliggande inflationstrycket stabiliseras kring målet. Penningpolitiken förväntas därför vara avvaktande under året.

Under mandatperioden har regeringens prognoser som regel varit för optimistiska och samtidigt har man fört en alltför expansiv och procyklisk konjunkturpolitik. Efter att regeringen presenterat sin vårändringsbudget och vårproposition för 2026, varnar de nu för att kriget i Mellanöstern kommer att få en påtaglig påverkan på svensk ekonomi med risk för en högre inflation och lägre BNP-tillväxt än vad de hade räknat med. I ett läge där det egentligen behövs långsiktiga strukturella åtgärder har i stället kortsiktiga efterfrågestimulanser genomförts. Finanspolitiska rådet har varnat för att den kraftiga expansionen, finansierad med underskott, utmanar det finanspolitiska ramverket.

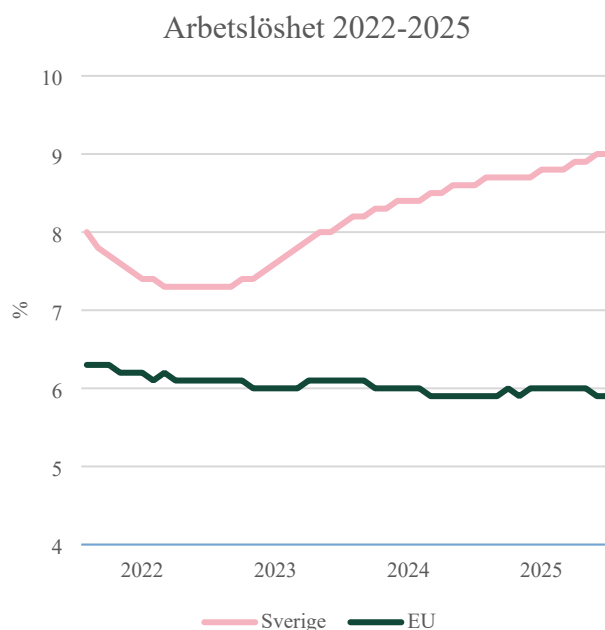
I avsnitt 5 av denna motion beskrivs mer ingående hur våra bedömningar kring det ekonomiska läget påverkar vår syn på lämplig finanspolitik och följd effekter för vårändringsbudgeten.

3.2 Jobben ska bli fler

Att skapa förutsättningar för fler jobb och en stark, växande ekonomi är bland de främsta av uppgifter för varje regering. Ändå är Tidöpartiernas facit dystert. Under

denna

tillåtits öka nivåer. har ökat för unga, utrikes födda, samt för Även

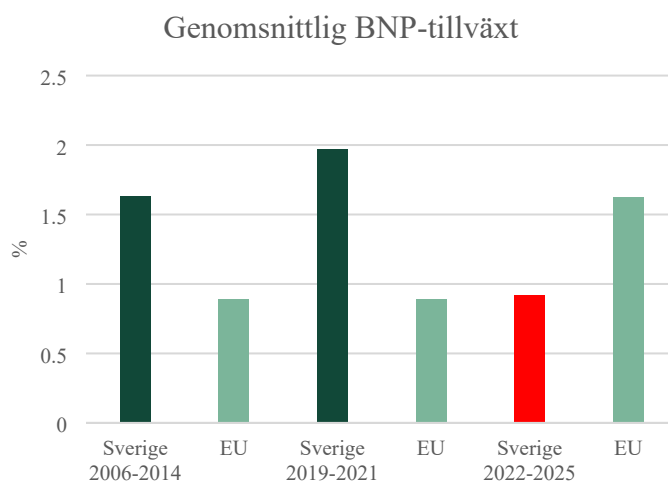
mandatperiod har arbetslösheten till rekordhöga Arbetslösheten alla grupper: födda, inrikes långtidsarbetslösa högutbildade.

akademikerarbetslösheten har ökat markant. För unga är mer än en fjärdedel arbetslösa och nu är ca 100 000 akademiker arbetslösa.⁴

Källa: Eurostat.

Samtidigt ser vi hur motorn i svensk ekonomi, småföretagen, hackar. Nyföretagandet har minskat och antalet konkurser har ökat. Detta är tydliga varningssignaler på ett företagsklimat som försämras. När företag inte vågar satsa, eller tvingas lägga ned, försvinner jobben och den framtida välfärden hotas.

Sveriges tillväxt har under lång tid varit bland de svagaste i hela EU. Resultatet är en ovanligt seg och utdragen lågkonjunktur, där regeringen har misslyckats med att få fart på tillväxten. Regeringens passivitet och brist på reformer för att stärka konkurrenskraften gör att svenska hushåll och företag får betala ett högt pris.

Källa: World Development Indicators.

Centerpartiet menar att nya jobb inte skapas genom politisk handlingsförlamning, utan genom ett dynamiskt företagsklimat där det lönar sig att driva företag, anställa och investera. Det är dags för en politik som på riktigt sätter jobben först och frigör den potential som finns hos Sveriges företagare och anställda.

3.2.1 Sänk kostnaderna för att anställa, rejält och permanent

En tydlig effekt av regeringens politik är att trösklarna till arbetsmarknaden förblir oacceptabelt höga. Medan arbetslösheten biter sig fast, särskilt bland unga och utrikes födda, misslyckas regeringen med att ge Sveriges företagare de långsiktiga förutsättningar som krävs för att de ska våga anställa och växa. Människor som kan och vill arbeta lämnas utanför och viktig tillväxtpotential går förlorad.

---

⁴ Saco (2026), SCB (2026).

Samtidigt som regeringen fastnar i kortsiktiga arbetsmarknadsprogram och tillfälliga subventioner, är dess politik ett svek mot alla de jobbskapare som vill expandera och mot de människor som längtar efter ett jobb att gå till. Att lappa och laga med byråkratiska stöd i stället för att genomföra permanenta reformer skapar en osäkerhet som aktivt håller tillbaka viljan att anställa.

Ganska extremt i Sveriges arbetslöshetssituation är att Sverige fortfarande har en ren anställningsskatt på att anställa, den allmänna löneavgiften på i dag ca 40 procent av arbetsgivaravgiften, eller hela 12,6 procent av lönen, som även tas ut på att anställa de många grupper som nu har hög arbetslöshet, som unga och lågavlönade, och för att anställa långtidsarbetslösa.

Nu behövs en kraftfull och tydlig reform för fler jobb. Centerpartiet föreslår därför permanent och rejält sänkta kostnader för att anställa. Vår reform är riktad mot de grupper som har svårast att få in en fot på arbetsmarknaden och mot de små, växande företagen som skapar flest nya jobb.

Centerpartiet föreslår:

- Ingen arbetsgivaravgift för växande småföretag: ingen arbetsgivaravgift för de tio första anställda i två år.
- Permanent sänkta arbetsgivaravgifter för att anställa unga och lågavlönade där anställningsskatten helt tas bort.
- Ingen arbetsgivaravgift för att anställa långtidsarbetslösa i minst två år.

Dessa åtgärder är direkta investeringar i fler jobb och ett mer dynamiskt näringsliv. Det är en politik som flyttar fokus från bidrag till arbete och som frigör den enorma potential som finns hos Sveriges företagare. Regeringen ser på när arbetslösheten stiger. Vi väljer att agera med permanenta reformer som gör det lönsamt att anställa och ger fler chansen till ett eget arbete. I vårbudgeten för 2026 är Centerpartiets satsningar totalt 6,9 miljarder kronor för sänkta arbetsgivaravgifter.

3.2.2 Förenklade jobb

Antalet långtidsarbetslösa har ökat dramatiskt under Tidöregeringen till över 200 000 personer, det högsta antalet någonsin. Situationen var allvarlig redan före Tidöregeringen med en brist i Sverige på den typ av jobb utan utbildningskrav som finns i många andra länder och som ger bättre möjligheter att ta sig ur långtidsarbetslöshet. Avsaknaden av en offensiv tillväxt-, företags- och

utbildningspolitik har ytterligare förvärrat situationen. Nu har kriget i Mellanöstern skapat en ännu svårare arbetsmarknadssituation för dem som varit borta från arbetsmarknaden länge.

Samtidigt finns i Sverige många olika stöd för att få ut människor i arbete. Dagens system är en byråkratisk djungel av olika anställningsstöd, vilket höjer snarare än sänker trösklarna till arbetsmarknaden. Dessutom leder det till en enorm regelbörda både för arbetssökande och för företag. Därför vill Centerpartiet se över vilka anställningsstöd som är ineffektiva och bör göras om eller skrotas. Medan människor som kan och vill arbeta fastnar i bidragsberoende, misslyckas regeringen med att reformera ett system som är dyrt, krångligt och med risk för fusk. Regeringen talar om vikten av arbetslinjen, men deras passivitet är ett svek mot både de individer som står längst ifrån arbetsmarknaden och de företag som är villiga att anställa. För dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa, nyanlända och individer som uppstår försörjningsstöd, måste trösklarna på arbetsmarknaden sänkas.

För att många fler som varit arbetslösa länge ska få möjligheter att få ett första jobb krävs därför en ny form av anställning: förenklade jobb. Förslaget innebär att vi helt tar bort både arbetsgivaravgifter och inkomstskatt för den som anställs i två år motsvarande en inkomst på 20 000 kronor.

Före skatt motsvarar det i dag en kostnad för en arbetsgivare om 32 500 kronor, som med vårt förslag i stället bara behöver betala 20 000 kronor netto. Målet är att skapa en enkel och snabb väg från bidrag till egen försörjning, utan onödigt krångel. Det garanterar en lön som det går att leva på, helt utan krångel, samtidigt som det skapar en snabb och enkel väg från bidrag till egen försörjning. På så sätt kan många jobb som i dag inte blir gjorda med förslaget bli av, och många fler personer få en väg in på arbetsmarknaden.

Arbete ska alltid vara mer lönsamt än bidrag. Det är en politik som flyttar fokus från komplexa bidragssystem till enkla och kraftfulla incitament för arbete. Medan regeringen ser på när människor fastnar i utanförskap, väljer vi att agera med en konkret reform som gör det lönsamt att anställa och lönsamt att gå till jobbet. Målet är att skapa många fler jobb för långtidsarbetslösa och få ned bidragsberoendet.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 1,5 miljarder kronor⁵.

---

⁵ Summan är beräknad på det försiktiga antagandet att hela utflödet ur gruppen långtidsarbetslösa går till förenklade jobb i stället för ordinarie jobb och subventionerade anställningar som nystartsjobb, vilket ger ett spann på 1–2 miljarder kronor med ett värde på 1,5 miljarder. Utgångspunkten för reformen är självklart att många fler ska gå från långtidsarbetslöshet till arbete och reformen innebära en kraftfull

3.2.3 Skattefria sommarjobb

En tydlig effekt av regeringens politik är att det första, avgörande steget in på arbetsmarknaden har blivit både dyrare och krångligare för Sveriges unga. Genom att avskaffa den tidigare nedsättningen av arbetsgivaravgifter har regeringen medvetet höjt kostnaden för att anställa unga, samtidigt som ungdomsarbetslösheten är alarmerande hög. Resultatet är att färre unga får chansen till sitt första sommarjobb eller extraknäck. Vi vet att det första jobbet är helt avgörande för risken att hamna i arbetslöshet senare, och för att få ett första jobb som vuxen.

Samtidigt som regeringen talar om arbetslinjen, är dess politik ett svek mot både de ungdomar som vill tjäna sina första egna pengar och de småföretagare som vill ge dem chansen. Att ersätta enkla regler med ett byråkratiskt lapptäcke av jämkningsslappar och risk för kvarskatt, kombinerat med ryckiga och tillfälliga stöd, skapar en osäkerhet som gör att färre jobb erbjuds och att färre unga orkar ta dem.

Nu behövs en kraftfull, liberal jobbreform som på riktigt river trösklarna för unga. Centerpartiet föreslår därför en nollskattmodell för alla under 20 år. Vår dubbla jobbreform är enkel och träffsäker:

1. Slopa inkomstskatten helt för alla upp till 20 år.
2. Slopa arbetsgivaravgifterna helt för alla anställda upp till 20 år.

Denna åtgärd är en direkt investering i ungas framtid och ett kraftfullt vaccin mot utanförskap och kriminalitet. Det är en politik som gör det enkelt och lönsamt att arbeta, samtidigt som den radikalt sänker kostnaden för att erbjuda det första, avgörande jobbet.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 900 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026 och 1,8 miljarder kronor årligen 2027 och 2028.

3.2.4 SAO-jobb

Unga i utsatta områden lämnas utan en verklig chans att få sitt första jobb. Medan kriminaliteten lockar med snabba pengar och en falsk gemenskap, misslyckas regeringen med att skala upp de initiativ som faktiskt fungerar för att erbjuda ett bättre alternativ. Resultatet är att talangfulla ungdomar förlorar framtidstron och dörren till arbetslivet stängs innan den ens hunnit öppnas.

Samtidigt som regeringen talar om vikten av att bryta utanförskapet, är dess satsning på beprövade modeller otillräcklig, inte minst de framgångsrika SAO-jobben

---

besparing i form av minskat bidragsberoende, men denna form av dynamiska effekter brukar inte användas för statsfinansiella beräkningar.

(studiemotiverande arbetslivsorientering) som är en betald prao för högstadieelever, med fokus på elever i utsatta områden som annars inte får kontakt med arbetslivet. Att erbjuda några få pilotplatser här och där skapar ingen systematisk förändring och sänder en signal om att man inte på allvar menar att ge alla unga samma chans.

Nu behövs en kraftfull reform, som ger unga ett verkligt alternativ till gatan, nästan som en jobbvärnplikt. Centerpartiet föreslår därför en fördubbling av regeringens satsning på SAO-jobb. Jämfört med regeringen satsar vi stort på att bygga en hållbar bro mellan skola och näringsliv som skapar framtidens arbetskraft och bryter segregationen. Det är en åtgärd som flyttar fokus från symboliska åtgärder till verkliga jobb som gör skillnad.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 250 miljoner kronor i vårbudgeten 2026.

3.2.5 Skräddarsydd utbildning för alla svenskar

3.2.5.1 Storsatsning på omställningsstudiestödet

Centerpartiet förstår vikten av att satsa på en av Sveriges viktigaste framtidsreformer: möjligheten att vidareutbilda sig ett år mitt i livet med det s.k. omställningsstudiestödet. De tusentals människor som vill vidareutbilda sig får inte fastna i orimligt långa handläggningstider. Regeringen har inte gett myndigheterna de resurser och tydliga uppdrag som krävs. Resultatet är att individer som vill ställa om lämnas i ovisshet, och Sveriges konkurrenskraft hotas när kompetensväxlingen uteblir. Med de snabba globala ekonomiska skiften som pågår är behovet större än någonsin att kunna växla till nya kunskaper, inom nya yrken, men också inom sitt yrke. En osäkerhet skapas som gör att färre vågar ta steget att omskola sig och att den kompetens som arbetsgivare behöver inte kommer dem till hands.

Nu behövs en kraftfull reform som räddar omställningsförmågan. Centerpartiet föreslår därför reformpaketet kunskapsväxeln, en konkret plan för att säkra, bredda och vässa omställningsstudiestödet. Vi vill införa ett snabbspår för bristyrken och öka flexibiliteten för kortare, snabba kurser. Vi vill även inkludera fler egenföretagare i stödet och undanröja de administrativa hindren hos CSN och Försäkringskassan. Målet är att antalet individer som får chansen att utbilda sig mitt i livet och fylla bristyrken fördubblas.

Dessa åtgärder är en direkt investering i Sveriges konkurrenskraft och i varje individs möjlighet att växa genom hela arbetslivet. Det är en politik som flyttar fokus från

byråkratiska hinder till snabba resultat och egenmakt. Regeringen låter en avgörande framtidsreform fastna i byråkrati. Vi väljer att agera med en konkret plan som säkrar individernas och Sveriges omställningsförmåga.

Parallellt med att stärka omställningsmöjligheterna satsar Centerpartiet även på Sveriges universitet och högskolor i syfte att både öka träffsäkerheten och höja kvaliteten på utbildningar vid landets universitet och högskolor. Sverige står inför en akut kompetensbrist, inte minst inom välfärden och den gröna industrin. Vår satsning syftar till att både öka kvaliteten i den högre utbildningen och säkerställa att fler får möjlighet att utbilda sig till de yrken där efterfrågan är som störst. Vi vill orientera dessa medel mot långsiktiga investeringar i kunskap inom strategiskt viktiga områden för Sverige. Det handlar dels om att höja takbeloppet på ingenjörsutbildningarna hos Chalmers och KTH så att fler kan studera till ingenjör, dels om att inom andra utbildningsområden höja ersättningen per student i syfte att öka kvaliteten och den lärarledda undervisningstiden.

Det handlar om att stärka Sveriges konkurrenskraft och se till att högre utbildning av hög kvalitet finns tillgänglig i hela landet. Genom att kombinera ett flexibelt omställningsstöd med en utbyggd och tillgänglig högre utbildning skapar vi ett robust system för livslångt lärande som möter både individens och samhällets behov.

För dessa ändamål satsar Centerpartiet 325 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026 och 650 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.2.6 Studentmedarbetare

Sverige står inför en dubbel utmaning på arbetsmarknaden. Samtidigt som omkring 100 000 akademiker står utan arbete och många studenter upplever en alltmer osäker väg från studier till arbetsliv, rapporterar svenska företag om svårigheter att rekrytera rätt kompetens. Denna obalans är ett slöseri med både individuell potential och samhällets investeringar i högre utbildning.

För att möta denna utmaning och stärka kopplingen mellan akademi och arbetsliv föreslår Centerpartiet att en ny modell för studentmedarbetare införs. Förslaget innebär en ny, särskild tidsbegränsad anställningsform för studenter vid universitet och högskola. Denna anställning ska vara knuten till den studerandes pågående utbildning och erbjuda en trygg och tydlig modell för kvalificerat deltidsarbete.

Ett centralt villkor i modellen är att arbetsuppgifterna ska vara relevanta för studentens utbildningsinriktning. I dag tvingas många studenter ta extrajobb som saknar koppling till deras framtida yrkesliv, vilket försvårar etableringen efter examen.

För att göra det enklare och mer attraktivt för företag att anställa studentmedarbetare föreslås en flexibel modell. Anställningsformen ska inte ge företrädesrätt till återanställning, vilket minskar risken för små och växande företag. Tydliga och enkla regler minskar den administrativa bördan, och för att ytterligare stimulera anställningar bör en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för denna anställningsform utredas.

Sverige har inte råd att slösa bort den kompetens och drivkraft som finns hos våra studenter. Genom att införa en modell för studentmedarbetare skapar vi en vinn-vinn-situation där studenter får en tydligare väg in på arbetsmarknaden, samtidigt som företagen säkrar sin framtida kompetensförsörjning.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 25 miljoner kronor 2026.

3.2.7 Storsatsning på yrkesutbildningar

En tydlig effekt av regeringens politik är att Sveriges yrkeslinjer och yrkeshögskolor inte får de verktyg som krävs för att utbilda för framtidens mest avancerade jobb. Medan industrin skriker efter spetskompetens, misslyckas regeringen med att anpassa utbildningssystemet efter de verkliga behoven. Resultatet är att unga som vill satsa på en teknisk karriär möter en återvändsgränd, och Sveriges konkurrenskraft bromsas när kompetensbristen växer.

Samtidigt som regeringen talar om vikten av kompetensförsörjning, är dess passivitet ett svek mot både de unga som vill ha ett kvalificerat yrke och de innovativa företag som är beroende av deras kunskaper.

3.2.7.1 Förstärkning av yrkeslinjer på gymnasiet och av yrkesvux

Yrkeslinjerna på gymnasiet är ett viktigt fokus för Centerpartiets skolpolitik för att minska utslagningen av elever i övergången till gymnasiet som är den i särklass högsta i Norden. Yrkesvux bör byggas ut ytterligare för att fånga upp de många, inte minst unga vuxna, som behöver fullborda yrkesutbildningar inom bristyrken. Här vill vi fortsätta förstärka resurserna.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 125 miljoner kronor i vårbudgeten 2026 och 200 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.2.7.2 Förläng yrkeshögskolans utbildningar

Att låta YH-systemet vara fast i en föråldrad struktur i stället för att ge det resurser att växa, skapar en osäkerhet som gör att färre vågar satsa på en yrkesutbildning och att företag tvingas se sig om efter kompetens utomlands. Nu behövs en kraftfull reform

som höjer statusen och kvaliteten på yrkesutbildningarna. Centerpartiet föreslår därför en uppväxling av yrkeshögskolan. Vi vill

- möjliggöra längre, mer avancerade tekniska utbildningar som leder till spetskompetens
- ge yrkeshögskolorna bättre förutsättningar och resurser att utveckla utbildningar i nära samarbete med näringslivet
- skapa tydligare karriärvägar och höja statusen för en YH-examen.

Dessa åtgärder är en direkt investering i svensk industri och i de unga som vill bygga sin framtid inom tekniska yrken. Det är en politik som flyttar fokus från otillräckliga ramverk till verklig kompetensförsörjning och framtidstro. Regeringen ser på när kompetensgapet växer. Vi väljer att agera med en konkret plan för att stärka yrkeshögskolan och säkra Sveriges plats som en ledande industrination.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 150 miljoner kronor i vårbudgeten 2026 och 300 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.2.7.3 Stärk lärlingsutbildningen: inför ett handledaravdrag

En tydlig effekt av regeringens politik är att en av de mest effektiva vägarna till jobb – lärlingsutbildningen – inte får det stöd som krävs för att växa. Medan företag tvekar att ta den ekonomiska risken det innebär att utbilda en lärling, misslyckas regeringen med att skapa de incitament som skulle göra det lönsamt. Resultatet är att unga som vill lära sig ett yrke i praktiken utestängs från arbetsmarknaden, och Sveriges kompetensbrist förvärras.

Samtidigt som regeringen talar om vikten av arbetslinjen, är dess passivitet ett svek mot både de unga som behöver ett första jobb och de företag som vill bidra till kompetensförsörjningen. Att låta en bevisat effektiv utbildningsform stagnera på grund av bristande ekonomiska incitament, skapar en osäkerhet som gör att färre företag vågar ta steget att utbilda nästa generations arbetskraft.

Nu behövs en kraftfull reform som gör det lönsamt att investera i ungas framtid. Centerpartiet föreslår därför ett handledaravdrag. Vi vill sänka tröskeln för företag att anställa lärlingar genom ett direkt ekonomiskt avdrag. Vi vill att statusen för handledarskapet höjs för att säkra kvaliteten i utbildningen. På så vis vill vi skapa tusentals nya lärlingsplatser och ge fler en snabb och trygg väg in på arbetsmarknaden.

Vi måste matcha ungas potential med näringslivets behov. Det är en politik som flyttar fokus från passiva bidrag till aktiva incitament för jobb och lärande. En konkret reform som gör det lönsamt för företag att satsa på framtidens arbetskraft.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 75 miljoner kronor i vårbudgeten 2026 och 150 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.2.8 Integration

Integrationen har under Tidöregeringen i princip helt satts på undantag. I stället för en politik som skapar jobb och integration har fokus legat på misstro, tonårs- och kompetensutvisningar och verkningslösa återvandringsbidrag. Regeringen skär ned på integrationssatsningar med 17 miljoner kronor för 2026. En väl fungerande integrationspolitik är helt avgörande för att få ned arbetslösheten. En stor del av de arbetslösa är födda utomlands och kunskap i svenska och om svenska arbetsplatser är ofta skillnaden mellan att få och inte få ett arbete.

För Centerpartiet handlar integration om att ställa tydliga krav och samtidigt erbjuda en väg framåt. Den som anstränger sig, bidrar och gör rätt för sig ska också ges en trygg och tydlig väg in i samhället. Du ska kunna slita och studera, men samtidigt veta att det till slut lönar sig med jobb och karriär.

3.2.8.1 Nystartsår

En obligatorisk insats för alla som inte haft ett jobb på tre år i Sverige och som bedöms ha arbetsförmåga. Målet är att bryta utanförskapet med en intensiv och kravfylld kombination av heltidsstudier i svenska och yrkeskunskaper. Utbildningen ska så långt som möjligt vara förlagd på en arbetsplats och kombineras med praktik, matchning och mentorskap. Efter avslutat nystartsår ges automatisk rätt till etableringsjobb för ett snabbt inträde på arbetsmarknaden. Deltagande är ett krav för den som får sin försörjning från det offentliga, och den som vägrar delta kommer att få påtagligt lägre bidrag.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 250 miljoner kronor 2026.

3.2.8.2 Jobbsvenska

Ersätt sfi med jobbsvenska. Dagens sfi har nått vägs ände. Trots insatserna är det ca 70 procent som inte slutfört den sista kursen (kurs D) efter tre år. Centerpartiet vill göra om sfi till jobbsvenska med två tydliga spår: praktisk jobbsvenska och akademisk svenska. Den första för personer med kortare utbildningsbakgrund, i huvudsak förlagd på och anpassad till en arbetsplats, att lära sig språket på jobbet. Utbildningen kombineras med yrkesförberedelser och avslutas med ett certifikat som bevisar praktisk språkförmåga. Akademisk svenska är till för personer med längre utbildningsbakgrund, med fokus på

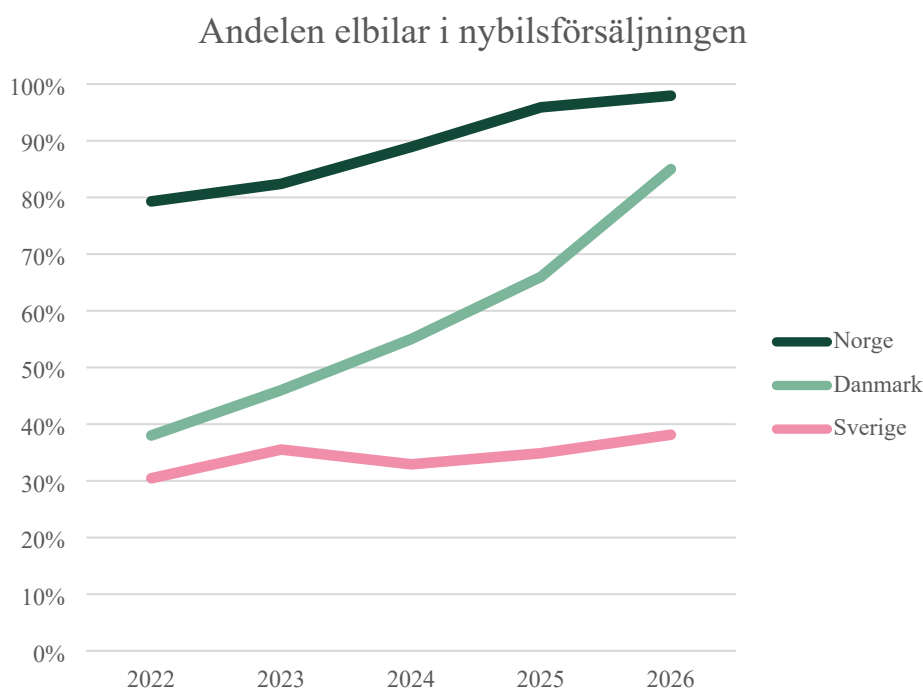
fördjupad språkundervisning som förbereder för fortsatta studier eller högkvalificerade yrken.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 100 miljoner kronor 2026.

3.3 Utsläppen ska ned

Regeringen påstår sig presentera en vårändringsbudget som sänker utsläppen, men i själva verket är det en nedmontering av svensk klimatpolitik. Tidöpartiernas agerande är ansvarslöst och hotar inte bara vårt internationella föredöme, som är avgörande för att avvärja klimathotet, utan även svenska jobb och vår framtida konkurrenskraft. Medan regeringen talar om att nå klimatmålen, visar deras handlingar på raka motsatsen.

Konsekvenserna av regeringens politik är tydliga. Försäljningen av nya elbilar i Sverige ligger på låga nivåer omkring 30–40 procent, medan nyförsäljningen är drygt 80 procent i Danmark och nära 100 procent i Norge.⁶ Vi tappar tempo i elektrifieringen av transportsektorn, vilket gör att vi fortsätter vara beroende av fossila bränslen. Regeringens oförmåga att införa en effektiv skrotningspremie för att få bort de äldsta bilarna från våra vägar är ett tydligt tecken på deras bristande ambition.

Källa: Mobility Sweden, Mobility Denmark och Opplysningsrådet for veitrafikken.

Detta handlar inte bara om klimatet, det handlar om Sveriges framtida välstånd. Ett land som Sverige, som länge varit världsledande både i klimatomställning och i en tung

⁶ Mobility Sweden, Mobility Denmark och Opplysningsrådet for veitrafikken.

industri som lastbilsbranschen, kan inte abdikera från ledartröjan. När vi tvekar satsar andra länder, som Kina, massivt på grön teknik, nya innovationer och elektrifiering. Vi riskerar att bli omsprungna, att våra svenska företag förlorar marknadsandelar och att jobben hamnar någon annanstans. Centerpartiet accepterar inte detta. För oss är det självklart: utsläppen ska ned, inte klimatambitionerna.

3.3.1 Dubbel miljöbilsbonus, till fem gånger fler

Regeringens elbilspremie är otillräcklig för att på riktigt få fart på omställningen, särskilt för hushåll som vill ställa om men inte har råd med de höga kostnaderna för el- och biogasbilar. För att göra klimatsmarta val tillgängliga för fler vill Centerpartiet införa en kraftigt förstärkt miljöbilsbonus där hushåll kan leasa en miljöbil med en subvention på 2 000 kronor i månaden – nästan dubbelt så mycket som regeringens elbilspremie om 1 300 kronor. Syftet är att sänka trösklarna rejält och göra det möjligt för vanliga familjer, inte bara höginkomsttagare, att välja bort fossila alternativ. Genom att både ge hushållen en konkret ekonomisk lättnad och samtidigt driva på den gröna infrastrukturen vill vi skapa en snabbare, bredare och mer rättvis omställning där Sverige minskar sitt fossilberoende på riktigt.

I april hade totalt 4 045 personer ansökt om den nya elbilspremien. Regeringens satsning omfattar 25 000–30 000 bilar under hela perioden 2026–2032. Centerpartiets bonus innefattar omkring 100 000–125 000 hushåll om året. Vårt förslag innebär nära en dubbelt så stor miljöbilsbonus, till fem gånger fler hushåll.

3.3.2 Storsatsning på klimatpremier för ellastbilar

Sveriges gröna transportomställning befinner sig i ett kritiskt läge. Elektrifieringen av de tunga transporterna är helt avgörande för att nå våra klimatmål, men utvecklingen har tvärbromsat. Samtidigt som utsläppen från vägtransporterna fortsätter att vara en av våra största klimatutmaningar saknas i dag de tydliga och kraftfulla styrmedel som krävs för att företag ska kunna och vilja välja eldrivna lastbilar.

Detta sker i ett läge där Sverige är ett av världens ledande länder inom lastbilstillverkning. Våra företag har länge legat i framkant i utvecklingen av eldrivna tunga fordon, men nu riskerar vi att bli omsprungna av Kina som snabbt skalar upp både produktion och inhemsk efterfrågan. Utan en stark svensk hemmamarknad för ellastbilar blir det svårt för våra tillverkare att behålla sin position i den globala konkurrensen. Det är ett strategiskt misstag att låta denna marknad försvagas när den borde stärkas.

En tydlig konsekvens av dagens politik är att efterfrågan på eldrivna lätta och tunga lastbilar är svagare än den borde vara. Regeringens klimatpremie för ellastbilar har varit otillräcklig och ineffektiv. Systemet har präglats av krångliga regler, långa handläggningstider och omfattande administration. Energimyndigheten har tvingats lägga stora resurser på att anställa fler handläggare, men trots detta har endast en liten andel av ansökningarna beviljats. Ett stort antal företag väntar fortfarande på besked.

Därtill får en ellastbil inte beställas innan premien beviljats. Det innebär att särskilt små och medelstora företag tvingas ligga ute med stora summor eller helt avstå från att elektrifiera sin fordonsflotta. Det är en ordning som i praktiken försvårar omställningen för de aktörer som har minst ekonomiskt utrymme men störst behov av att minska sina driftskostnader och utsläpp.

Nu krävs en kraftfull och sammanhållen strategi för att vända utvecklingen. Sverige behöver en politik som stärker vår hemmamarknad för produktion och användning av ellastbilar. För att företag ska kunna ta steget till elektrifierade transporter måste klimatpremien reformeras i grunden. Handläggningstiderna måste kortas avsevärt, informationen måste vara tydlig och ansökningsprocesserna måste förenklas. Premien bör höjas och dessutom kunna betalas ut direkt till lastbilsleverantören, så att företag slipper ligga ute med stora belopp och kan fatta investeringsbeslut snabbare.

Med rätt styrmedel kan Sverige fortsätta vara en ledande kraft i den globala omställningen av tunga transporter. Utan dem riskerar vi att tappa både konkurrenskraft, innovationstakt och klimatnytta. Det är hög tid att stärka den svenska marknaden för ellastbilar och ge våra företag de förutsättningar de behöver för att leda utvecklingen.

Centerpartiet satsar 1 miljard kronor årligen på klimatpremien för ellastbilar, varav 400 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026.

3.3.3 Laddinfrastruktur i hela landet

Sveriges omställning till en fossilfri transportsektor står inför en avgörande utmaning, där fokus nu behöver läggas på den tunga trafiken. För att klara klimatmålen och säkra svensk konkurrenskraft måste vi elektrifiera de lastbilar som utgör en grundläggande del i vårt transportsystem. Utan en fungerande laddinfrastruktur för tung trafik stannar inte bara lastbilarna utan hela Sveriges gröna omställning.

För personbilar är det största hindret i dag tillgången på laddning för de som har parkeringsplats i anslutning till lägenheter, i bostadsrättsföreningar och hyreshus, medan de som bor i villa har stöd för laddboxar med det gröna avdraget, som dessutom skulle stärkas med Centerpartiets politik.

För den tunga trafiken är situationen den rakt motsatta. Här finns en alarmerande brist på laddstationer med tillräckligt hög effekt, vilket skapar enorma vita fläckar på kartan längs våra viktigaste transportstråk och i anslutning till logistikcenter. Åkerier som vill investera i eldrivna lastbilar vågar inte, eftersom de inte kan garantera att transporterna kommer fram.

Regeringens politik är beklagligt kortsiktig och missar målet. Genom att ensidigt fokusera på det totala antalet laddstolpar, och ignorera det akuta behovet av hög effekt för tunga fordon, skapar man en falsk bild av framgång. Man löser ett problem som marknaden redan börjat hantera, medan den verkliga, systemkritiska flaskhalsen förblir olöst. Den livsviktiga tunga trafiken som binder ihop hela vårt land lämnas därhän.

Centerpartiet föreslår därför en kraftfull och framsynt nationell strategi för att bygga ut laddinfrastrukturen för tung trafik i hela landet. Vi vill skifta fokus i de statliga stöden från breda subventioner för personbilsladdning till kraftfulla, riktade investeringar i snabbladdning med hög effekt. Dessa ska prioriteras på platser där behoven är som störst: längs våra europavägar och riksvägar och vid de logistiknav som är avgörande för näringsliv och landsbygd.

Vår politik bygger bort räckviddsångesten för svensk åkerinäring och skapar förutsättningar för en snabb elektrifiering av hela transportsektorn. Det är en politik som stärker svensk konkurrenskraft, minskar utsläppen på riktigt och ser till att hela Sverige kan vara med i omställningen.

Därtill vill vi underlätta för bostadsrättsföreningar och hyreshus att erbjuda laddning på de parkeringsplatser som är knutna till boendet.

Centerpartiet utökar därför stödet till Klimatklivet med 400 miljoner kronor årligen, varav 200 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026.

3.3.4 Säkra elförsörjningen – bygg kablarna till havsvindkraften

Sverige har en enorm potential i havsbaserad vindkraft – en möjlighet att fördubbla vår elproduktion och säkra en fossilfri, konkurrenskraftig och trygg energiförsörjning för framtiden. Denna potential blockeras dock av regeringens kortsiktiga och ideologiskt drivna beslut. Genom ett direkt förbud mot att finansiera anslutningskablarna till havsbaserad vindkraft har regeringen effektivt satt stopp för en avgörande del av Sveriges gröna omställning.

Konsekvenserna är kännbara. Som en direkt följd av regeringens beslut har Vattenfall meddelat att man pausar projektet Kriegers flak – en vindkraftspark som ensam hade kunnat leverera el till en halv miljon sydsvenska hushåll. För södra Sverige,

som redan lider av effektbrist, är detta en ren förvärring. Nu hotas tusentals jobb, och hushåll och företag i södra Sverige står inför hotet om ännu högre elpriser, precis som Sydsvenska Handelskammaren varnat för.

Det mest anmärkningsvärda är att regeringen är bakbunden av Tidöavtalets ideologiska låsningar. Man har förbjudit användningen av Svenska kraftnäts flaskhalsintäkter för detta ändamål. Detta trots att dessa intäkter, som uppgår till tiotals miljarder kronor, är specifikt avsedda för att bygga ut överföringskapacitet och minska just de regionala flaskhalsar som plågar södra Sverige.

Centerpartiet kan inte acceptera denna handlingsförklaring. Vi vägrar att låta svenska jobb och hushållens ekonomi offras på grund av politiskt spel. Därför avsätter vi i vår vårbudget 900 miljoner kronor för att säkerställa att anslutningskablarna till havsvindkraften byggs. Detta gör vi i väntan på ett ändrat och mer ansvarsfullt beslut kring användningen av flaskhalsintäkterna, så att hushåll och företag i södra Sverige snabbt får tillgång till den nödvändiga elproduktionen.

3.3.5 Fullständig återföring av vindkraftsskatten till kommunerna

Sveriges framtida konkurrenskraft och välfärd är beroende av en snabb och storskalig utbyggnad av fossilfri elproduktion. För att klara industrins gröna omställning, sänka elpriserna för hushållen och skapa en svensk energisuveränitet behöver vi mer ren, svensk el. Utbyggnaden behöver ske på ett rättvist sätt så att de som bor där värdena skapas får ta del av utveckling. Därför vill vi återföra fastighetsskatten från elproduktion kommunalt, i ett första skede med vindkraften.

Landbaserad vindkraft är, tillsammans med solkraft, det snabbaste och mest kostnadseffektiva sättet att möta det växande elbehovet. Samtidigt ser vi hur viktiga vindkraftsprojekt stoppas eller försenas av kommuner som använder sitt veto. En central anledning är att den lokala nyttan upplevs som för liten i förhållande till den påverkan som en etablering innebär för närmiljön.

Regeringen har visserligen identifierat problemet och infört ett ekonomiskt stöd till vindkraftskommuner, men deras modell är otillräcklig och byråkratisk och skapar inte den långsiktiga förutsägbarhet som krävs. Regeringens system bygger på ett tidsbegränsat anslag som kommunerna ska ansöka om via Energimyndigheten, vilket är något helt annat än en direkt och rättmätig del av skatteintäkterna.

Dessutom har regeringen höjt fastighetsskatten för vindkraftverk från 0,2 till 0,5 procent med syftet att uppnå teknikneutralitet, men låter de ökade intäkterna gå rakt in i statskassan i stället för att direkt gynna de samhällen som möjliggör produktionen.

Centerpartiet föreslår därför en mer rättvis modell. Vi vill att fastighetsskatten från vindkraft, fullt ut och permanent, ska återföras direkt till de kommuner där vindkraftverken är belägna. Detta ska inte ske via ett osäkert och ansökningsbaserat bidragssystem, utan som en direkt och automatisk överföring som stärker det kommunala självstyret och skapar verklig förutsägbarhet. För 2026 avsätter vi därför 455 miljoner kronor för detta ändamål, vilket är en högre ambitionsnivå än regeringens anslag på 370 miljoner kronor.

Centerpartiet säkerställer att en större del av de värden som skapas också stannar lokalt. Genom att göra det lönsamt för kommuner att bidra till Sveriges energiförsörjning stärker vi rättvisan och snabbar på tillståndsprocesserna, frigör investeringar och accelererar klimatomställningen i hela landet.

3.3.6 Stärk Konkurrensverket

En välfungerande konkurrens är grunden för en dynamisk och innovativ ekonomi. Vi ser dock en oroväckande utveckling där marknader blir alltmer koncentrerade, priserna stiger och stora aktörer stärker sin makt på bekostnad av mindre. När konkurrensen försvagas drabbas konsumenterna av högre priser och färre valmöjligheter. Samtidigt hämmas innovationen och småföretag får svårare att etablera sig och utmana de etablerade jättarna.

Regeringen talar ofta om vikten av fria marknader och starka konsumenter, men dess agerande speglar inte denna retorik. Det slår mot både de företag som vill konkurrera på rättvisa villkor och de hushåll som pressas av stigande levnadskostnader. Att låta en central tillsynsmyndighet som Konkurrensverket arbeta med otillräckliga resurser och ett otydligt mandat underminerar marknadens grundläggande spelregler. Det skapar en osäkerhet där överträdelser riskerar att gå oupptäckta och marknadsmissbruk kan fortsätta ostört.

Centerpartiet anser att det är hög tid att agera. För att vända utvecklingen och säkerställa en sund konkurrens i hela ekonomin krävs ett kraftfullt och proaktivt konkurrensverk. Vi föreslår därför en betydande förstärkning av Konkurrensverkets resurser. Med ett utökat anslag kan myndigheten intensifiera sin tillsyn, snabbare identifiera och ingripa mot konkurrensbegränsande beteenden och marknadsmissbruk samt genomföra fler djuplodande marknadsundersökningar.

En förstärkning av Konkurrensverket är en investering i en starkare ekonomi, lägre priser för konsumenterna och bättre villkor för Sveriges företag. För detta ändamål satsar Centerpartiet 50 miljoner kronor 2026.

3.4 Välfärden ska fungera i hela landet

En trygg och tillgänglig välfärd är grunden i vårt samhällskontrakt. Varje medborgare ska kunna lita på att få vård i tid, att barnen får en bra skola och att äldreomsorgen finns där när den behövs. Men just nu knakar välfärden i fogarna över hela Sverige.

Vårdköerna växer, personalen går på knäna och allt fler kommuner och regioner tvingas till smärtsamma nedskärningar i skola, vård och omsorg.

Regeringens svar på denna kris är helt otillräckligt. Resultatet av regeringens politik är skenande kostnader. Ansvaret vältras över på kommuner och regioner som tvingas välja mellan att höja skatten eller skära ned i kärnverksamheten.

Centerpartiet accepterar inte denna nedmontering. Till skillnad från regeringen väljer vi att prioritera resurser där de gör verklig skillnad. Vi ser att det krävs kraftfulla satsningar på att ge skolan och äldreomsorgen de förutsättningar de behöver för att klara sitt uppdrag, för att korta vårdköerna och stärka primärvården.

Våra satsningar krävs för att återupprätta förtroendet för välfärden. För oss är det en självklarhet att den service och trygghet som välfärden erbjuder måste finnas tillgänglig oavsett om du bor i en storstad, i en mindre tätort eller på landsbygden.

3.4.1 Skolfrånvaroteam efter finsk modell

Problematiske skolfrånvaro är ett växande samhällsproblem som berövar unga deras framtidschanser. Forskningen är entydig: Frånvaro föder mer frånvaro och sänker en elevs framtidschanser. Varje missad lektion ökar tröskeln för att återvända, vilket inte bara leder till kunskapsförluster utan även till socialt utanförskap och psykisk ohälsa. När regeringen misslyckas med att presentera effektiva lösningar växer klyftorna och en hel generation riskerar att hamna efter.

Regeringens passivitet är ett svek mot de elever som inte vill, men framför allt mot den bortglömda gruppen som har det svårt i skolan på grund av otrygghet, psykisk ohälsa eller svåra hemförhållanden. Forskningen visar att konsekvenserna av långvarig frånvaro inte bara är sämre betyg utan en ökad risk för psykisk ohälsa, arbetslöshet och ett livslångt utanförskap. Att inte agera kraftfullt mot detta är att acceptera att barns livschanser avgörs av vilket stöd de råkar få, i stället för vilket stöd de har rätt till.

Nu behövs en kraftfull reform som sätter stopp för detta. Centerpartiet föreslår därför att det införs en lagstiftning om skolfrånvaroteam, inspirerad av Finlands framgångsrika modell ”skolengagemang”. Teamen ska bestå av personal med kompetens från både skola och socialtjänst för att skapa en helhetssyn kring eleven. De ska arbeta

uppsökande när en elevs frånvaro når 10 procent, ha kontakt med och ge tydligt stöd till vårdnadshavarna samt ha dialog med barn- och ungdomspsykiatri. Målet är att bryta negativa mönster innan frånvaron blir långvarig och befäst.

Dessa åtgärder är en direkt investering i Sveriges framtid och i varje individs möjlighet att nå sin fulla potential. Det är en politik som flyttar fokus från att passivt konstatera problem till att aktivt lösa dem med metoder som har ett starkt forskningsstöd. Medan regeringen väntar väljer vi att agera med en konkret, evidensbaserad plan som säkrar rätten till en fungerande skolgång och bryter det växande utanförskapet.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 250 miljoner kronor årligen.

3.4.2 Satsa på ungas psykiska hälsa

Psykisk ohälsa bland barn och unga är en av vår tids största folkhälsoutmaningar och ett växande samhällsproblem som hotar en hel generations framtidstro och möjlighet att nå sin fulla potential. Andelen unga som rapporterar psykiska besvär som stress och ångest har ökat, och den psykiska hälsan är direkt kopplad till förmågan att klara skolan, skaffa ett jobb och forma sitt eget liv. När unga mår dåligt påverkas deras skolgång, vilket ökar risken för ofullständiga betyg och avhopp – en av de starkaste orsakerna till långtidsarbetslöshet och utanförskap. Att investera i tidiga och tillgängliga insatser för ungas psykiska hälsa är därför inte bara en fråga om vård utan en central del av en ansvarsfull ekonomisk politik och en förutsättning för att arbetslinjen ska fungera i praktiken. För Centerpartiet är det därför prioriterat att vända denna utveckling. Det handlar om att investera i våra unga och i Sveriges framtid, men framför allt är det en moralisk skyldighet. Varje barn som mår dåligt och varje liv som går förlorat är ett misslyckande för samhället.

3.4.2.1 Förstärk ungdomsmottagningen

Att unga mår bra och får en trygg start i vuxenlivet är avgörande för Sveriges framtid. Ungdomsmottagningarna spelar här en ovärderlig roll som en låg tröskel in till vården för både fysisk och psykisk hälsa. Det är en populär och väletablerad vårdform som måste finnas tillgänglig för alla unga, oavsett var i landet de bor.

I dag ser vi hur en ung persons tillgång till stöd och vård styrs av postnummer och plånbok. Åldersgränser, öppettider och patientavgifter skiljer sig åt mellan regionerna, vilket skapar en oacceptabel ojämlikhet. Många unga vuxna hamnar mellan stolarna när

de blir för gamla för ungdomsmottagningen men ännu inte hittat in i den vanliga primärvården. Samtidigt som den psykiska ohälsan skenar tvingas unga avstå vård på grund av kostnader, avstånd eller långa köer.

Regeringens svar på denna växande kris är splittrat och otillräckligt. I stället för den politiska handlingskraft som krävs här och nu, ägnar sig regeringen åt fler utredningar och strategier med oklara resultat. Deras politik misslyckas med att adressera de verkliga hinder som unga möter. Detta leder till att unga lämnas ensamma i en kritisk fas av livet, och den alarmerande psykiska ohälsan tillåts växa sig starkare.

Centerpartiet ser vikten av att sänka trösklarna till vården för att garantera att alla unga, oavsett var de bor eller vilken ekonomi de har, får tillgång till ett tryggt och kostnadsfritt stöd. Vi vill skapa en sammanhållen vårdkedja som inte lämnar någon mellan stolarna. Genom att investera i ungas hälsa bygger vi ett starkare och mer välmående Sverige för framtiden.

Centerpartiet föreslår därför en mer kraftfull och sammanhållen modell för att sänka trösklarna och öka tillgängligheten till vården. Vi vill höja åldersgränsen för ungdomsmottagningar till 25 år i hela landet, säkerställa att besöken är helt kostnadsfria, garantera digital tillgänglighet dygnet runt och stärka första linjens psykiatri på mottagningarna. Även tillgängligheten ska förbättras, särskilt på landsbygden, med längre öppettider och mobila ungdomsmottagningar.

För detta ändamål avsätter vi 150 miljoner kronor årligen, varav 75 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026.

3.4.3 Ett matlyft för våra äldre

Maten vi serverar våra äldre ska vara en källa till glädje och livskvalitet, inte bara bränsle. En god och näringsrik måltid, serverad i en trivsamt miljö, är en fråga om värdighet och en grundläggande rättighet i ett välfärdsland som Sverige. Det är en investering i hälsa som förebygger sjukdomar och sparar resurser i vården.

Verkligheten är tyvärr en helt annan. I dag lider alldeles för många äldre av undernäring. Uppskattningar visar att det kan röra sig om så många som varannan boende på våra äldreboenden. Detta leder till onödigt lidande, ökad risk för fallolyckor, infektioner och ett kraftigt försvagat immunförsvar. Kvaliteten på maten styrs i dag av var du bor, vilket skapar oacceptabla klyftor i hälsa och välmående mellan Sveriges äldre.

Regeringen har inget tydligt svar på denna tysta kris. Trots medvetenheten om hur vanligt undernäring är bland våra äldre har man inte tagit nödvändiga initiativ för att ge

kommunerna rätt verktyg och resurser. Resultatet är att äldre med hemtjänst blir hänvisade till att beställa mikromat från affärerna eller att söndagssteken blir indragen på äldreboendet av besparingsskäl. Dessutom har vissa äldreboenden behövt begränsa eller sätta stopp för alkoholserving vid gemensamma aktiviteter. Vissa kommuner går före och gör ett fantastiskt arbete medan regeringen inte har insett hur viktig matfrågan är.

Centerpartiet föreslår därför ett matlyft för äldreomsorgen. För att ge kommunerna möjlighet att genomföra detta föreslår vi ökade generella statsbidrag med målet att våra äldre både ska må bra och känna livsglädje genom kvalitativ mat serverad i en trivsamt miljö. För detta ändamål satsar Centerpartiet 150 miljoner kronor på halvårseffekt 2026.

3.4.4 IVF: ge fler möjlighet att få första barnet – och syskon

En tydlig effekt av regeringens splittrade politik är att vägen till föräldraskap förblir en fråga om plånbok, bostadsort och stelbenta regler. För allt fler ofrivilligt barnlösa utgör dagens system en onödig och smärtsam osäkerhet, där tillgången till vård är ojämlik och möjligheterna begränsas av en politik som inte hänger med i människors verklighet.

Regeringens satsning på att fördubbla antalet offentligt finansierade IVF-försök från tre till sex är ett välkommet och viktigt steg i rätt riktning, ett förslag Centerpartiet länge drivit. Men den är samtidigt ett typexempel på en politik som stannar halvvägs. Genom att exkludera behandling för dem som redan har ett barn skapar regeringen en orättvis och ologisk skiljelinje. Förslaget svarar inte alls upp mot den verklighet som många familjer möter, där drömmen om ett syskon antingen krossas eller tvingar fram privatekonomiska beslut som slår hårt mot hushållen.

Nu behövs en kraftfull och sammanhållen strategi för att på allvar göra familjebildning möjlig för fler. Centerpartiet föreslår därför en helhetslösning som gör fertilitetsvården mer tillgänglig och rättvis för alla. Vår politik går ut på att den utökade rätten till sex IVF-försök även ska omfatta dem som vill skaffa syskon, så att familjer kan växa på sina egna villkor. Vidare vill vi ersätta dagens stelbenta åldersgränser med individuella medicinska bedömningar och införa ett nationellt regelverk som säkerställer en likvärdig fertilitetsvård av hög kvalitet i hela landet.

Denna åtgärd är en investering i livskvalitet, jämlikhet och ett mer familjevänligt Sverige. Det är en politik som bygger ett samhälle där drömmen om familj inte krossas av ekonomiska eller byråkratiska hinder, utan där stödet finns där när människor behöver det – oavsett livssituation.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 50 miljoner kronor extra för 2026 och 100 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.4.5 Krisstöd – och stärkt konkurrenskraft med sänkt gårdsskatt för svenska matproducenter

Sverige befinner sig i ett allvarligt läge. Den eskalerande konflikten i Mellanöstern och blockaden av Hormuzsundet har skapat en akut kostnadskris som slår med full kraft mot svensk livsmedelsproduktion. Priserna på avgörande insatsvaror som diesel och gödsel skenar, samtidigt som lönsamheten för våra bönder redan är pressad. Många bönder kommer att producera mat med förlust. Situationen är inte längre ett framtida hot, utan den hotar vår livsmedelsproduktion här och nu. Ökar kostnaderna för svenska matproducenter är risken att det antingen drabbar svenska matpriser eller att svenska bönder slås ut av konkurrenter som får stöd för att sänka sina kostnader.

Regeringens passivitet är oacceptabel. Medan de konstaterar att läget har ”påtaglig påverkan” på svensk ekonomi, upplever våra lantbrukare en fullskalig kris som riskerar att allvarligt påverka vår självförsörjning av livsmedel om inga politiska åtgärder vidtas.

Kostnadsutvecklingen mellan februari och april 2026 har lett till kraftigt höjda priser på insatsvaror, enligt LRF. Sammantaget ökade kostnadsnivån på diesel, kväve och soja med över 1,5 miljarder kronor mellan februari och april 2026. En växtodlare förlorar i dagsläget pengar på varje hektar brödvete som odlas. Detta är en ohållbar ekvation som, om den inte hanteras omedelbart, kommer att leda till minskad produktion, stigande matpriser och ett farligt ökat importberoende.

Att trygga den svenska matförsörjningen är en av våra viktigaste beredskapsfrågor. Centerpartiet har ett tydligt mål: Sverige ska producera minst 80 procent av den mat vi konsumerar. För att nå dit och för att säkra produktionen i detta akuta läge krävs politisk handlingskraft.

Centerpartiet föreslår därför ett kraftfullt krisstöd till Sveriges lantbrukare i form av ett direkt ekonomiskt stöd för att kompensera för de höga kostnaderna för insatsvaror. Detta är nödvändigt för att säkra likviditeten på gårdarna och ge bönderna mod att våga så och fortsätta producera mat till det svenska folket. Dessutom vill Centerpartiet att den nuvarande återbetalningen av dieselskatt ska förlängas. För att kompensera för de skenande kostnaderna för insatsvaror satsar Centerpartiet som en första åtgärd 500 miljoner kronor i år. Om omvärldsläget visar sig kräva det är vi redo att öka krisstödet ytterligare, precis som under torkan 2018 och energikrisen efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022.

Utöver det omedelbara krisstödet krävs långsiktiga åtgärder som sänker kostnadstrycket och stärker konkurrenskraften för svensk livsmedelsproduktion. På sikt vill Centerpartiet därför se en permanent lösning genom ett teknikneutralt jordbruksavdrag.

Detta är inte enbart en fråga för bönderna, det är en fråga för hela Sveriges trygghet. Utan lönsamhet finns inga bönder, och utan bönder finns ingen svensk mat. Att i detta läge tveka är att spela ett högt spel med vår nationella försörjningsförmåga. Centerpartiet tar ansvar för att hela Sverige ska fungera, i vardag och i kris. Vi investerar i ett livskraftigt lantbruk som kan fortsätta leverera hållbar och säker mat till våra bord.

Medan regeringen talar om stärkt livsmedelsberedskap och vikten av inhemsk produktion, blundar den för den orättvisa som straffar svenska bönder. Lantbrukare bär inte bara vanliga företagskatter, utan också en särskilt tung kostnadsbörda genom höga energi- och kapitalkostnader samt ett omfattande regelkrångel som andra företagare inte möter på samma sätt.

Samtidigt är regeringens passivitet ett svek mot både producenterna och konsumenterna. Sverige kan inte fortsätta beskatta matproduktionen som vilken annan näring som helst, utan att kompensera för unika kostnader som energi, kapitalbindning och en regelbörda som motsvarar uppemot 149 timmar per år. När regeringen underlåter att agera blir resultatet att lönsamheten urholkas och investeringar uteblir, vilket direkt hotar vår långsiktiga livsmedelsförsörjning.

Nu behövs en sammanhållen och långsiktig strategi för att vända utvecklingen. Centerpartiet föreslår därför ett jordbruksavdrag som sänker den orättvisa gårdsskatten och gör det mer lönsamt att producera mat i Sverige. Det stärker lönsamheten för gårdar som bär höga kostnader, förbättrar villkoren för investeringar och generationsskiften samt gör det mer attraktivt att hålla produktionen i Sverige.

För Centerpartiet är detta en nödvändig investering i en levande landsbygd, svensk konkurrenskraft och vår gemensamma trygghet. Genom att sänka den orättvisa gårdsskatten säkerställer vi inte bara bättre villkor för gårdarna, utan vi stärker också jobben, klimatet och Sveriges motståndskraft i kris. Det är en politik som går från ord till handling och som på allvar gör det mer attraktivt att odla, hålla djur och investera i svensk matproduktion.

För detta ändamål satsar vi 800 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.4.6 Innovationsstöd bränsle från jord och skog

Sveriges omställning till ett fossilfritt transportsystem kräver att vi tar tillvara hela landets potential. Vi har unika förutsättningar att producera hållbara och avancerade biodrivmedel från restprodukter från vårt jord- och skogsbruk. Detta är en strategisk tillgång som kan stärka vår konkurrenskraft, skapa nya gröna jobb på landsbygden och bygga en robust nationell försörjningsberedskap.

Trots denna potential stannar investeringarna av. Att bygga nya produktionsanläggningar för avancerade biodrivmedel är kapitalintensivt och förknippat med stora ekonomiska risker och långa ledtider. När de politiska signalerna dessutom är otydliga och kortsiktiga blir osäkerheten för stor. Innovativa företag som vill satsa vågar inte, och den storskaliga svenska produktion vi behöver uteblir.

Regeringens politik har aktivt förvärrat denna osäkerhet. Genom att inte ersätta reduktionsplikten med något annat system har regeringen ryckt undan mattan för marknaden och skickat en tydlig signal om att den inte prioriterar inhemska biodrivmedel. Detta har skapat ett investeringsklimat präglad av oförutsägbarhet, där företag som är redo att investera i stället avvaktar. Konsekvensen är att vi går miste om arbetstillfällen, ökad självförsörjning och en viktig inkomstkälla för Sveriges lant- och skogsbrukare.

Centerpartiet föreslår därför en mer kraftfull och långsiktig strategi. För att bryta stilleståndet krävs en politik som minskar riskerna och skapar den trygghet som krävs för att våga investera. Vi har tidigare föreslagit att staten bör agera som en stabil kund genom att upphandla stora volymer biodrivmedel. Utöver detta vill vi införa ett riktat innovationsstöd till de aktörer som utvecklar och producerar avancerade biodrivmedel från svenska restprodukter. För detta ändamål avsätter vi 700 miljoner kronor årligen, varav 250 miljoner kronor i vårbudgeten för 2026.

Vår modell säkerställer att den ekonomiska risken för företagen minskar, att tiden från idé till färdig anläggning kortas och att vi bygger upp en stark hemmamarknad. Genom att stärka innovationskraften i hela värdekedjan, från råvara till färdigt bränsle, kan vi använda hela potentialen i våra skogar och åkrar, och låta Sverige leda omställningen.

3.4.7 Rädda nattågen

När Trafikverket tvingas halvera antalet nattåg till övre Norrland är det ett direkt resultat av en Tidöpolitik som sviker hela landets behov. Detta sker trots att

Trafikverket i sitt eget budgetunderlag tydligt varnat för att det saknas 200–300 miljoner kronor för att upprätthålla trafiken.

Samtidigt som tågen ställs in är regeringens enda svar att tillsätta en utredning som bekvämt nog ska presenteras först efter riksdagsvalet. Att skjuta problemen på framtiden samtidigt som avgångar ställs in här och nu är ett svek mot alla som är beroende av tåget för arbete, studier och familj.

Nu behövs en kraftfull och omedelbar insats för att vända utvecklingen. Centerpartiet föreslår därför att Trafikverket ges de resurser de behöver för att trygga den samhällsviktiga trafiken. Vi vill skjuta till de 300 miljoner kronor som krävs för att säkerställa att trafiken till norr kan återställas och upprätthållas, så att människor och företag i hela landet kan lita på tåget.

Centerpartiet tror på ett Sverige som håller ihop, i klimatet och i Norrlands framtid. Det är en politik som säkerställer att hela landet kan leva och verka på likvärdiga villkor. Regeringen erbjuder senfärdiga utredningar medan tågen ställs in. Vi väljer att agera nu för att trygga Norrlands livsviktiga förbindelser och stärka hela Sveriges konkurrenskraft.

I vårbudgeten för 2026 satsar vi 150 miljoner kronor för 2026 på detta ändamål, och 300 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.4.8 Sänkta färjepriser för gotlänningar

Gotland är en unik och strategiskt viktig del av Sverige. Att säkerställa likvärdiga levnadsvillkor, en robust välfärd och goda kommunikationer för gotlänningarna är inte en lokal eller regional fråga, det är en nationell angelägenhet som rör hela Sveriges sammanhållning och säkerhet.

Verkligheten är dock att de höga transportkostnaderna och ölagets unika förutsättningar lägger en tung och orättvis börda på både hushållens ekonomi och regionens välfärd. När kostnaden för att resa till och från fastlandet skenar, och när det regionala ansvaret för skola, vård och omsorg måste bäras med ett mindre och mer sårbart befolkningsunderlag, skapas strukturella nackdelar som underminerar Gotlands utvecklingskraft.

Regeringens svar på dessa grundläggande utmaningar är symtomatiskt för dess bristande förståelse för förutsättningarna utanför storstäderna. Man presenterar en otillräcklig och kortsiktig biljettprissänkning som dels är för liten och för tillfällig, dels samtidigt ska omfatta både färjetrafik och flyg.

Vi föreslår en kraftfull och långsiktig Gotlandssatsning som möter öns verkliga behov. Vi vill gå före regeringen och anslå dubbelt så mycket som deras otillräckliga förslag innehåller, i linje med vad Region Gotland själva utrett. Vår satsning är en rejäl förstärkning av anslaget för att säkerställa konkurrenskraftiga och rättvisa biljettpriiser.

För detta ändamål satsar Centerpartiet dubbelt så mycket jämfört med regeringens 125 miljoner för 2026. Vår satsning på 250 miljoner gäller halvårsvis med 250 miljoner kronor 2026 och 500 miljoner kronor årligen 2027 och 2028.

3.4.9 Korta köerna på Migrationsverket

Migrationspolitiken har under Tidöregeringen inte präglats av ordning utan oreda. Grova brottslingar har inte kunnat utvisas till länder där de är medborgare, medan svenska tonåringar som vuxit upp i Sverige och gått i skolan i Sverige, utvisas på sin 18-årsdag till länder som de i många fall inte varit i sedan de var mycket små och vars språk de inte talar, eftersom de anses ”sakna anknytning till Sverige”. Samtidigt utvisas personer som gjort rätt för sig, betalat skatt till välfärden och skaffat sig arbete, ofta inom viktiga bristyrken i vården, eftersom regeringen retroaktivt rivit upp spårbytesmöjligheten som dessa människor utgått från, och på det lagt ett orimligt lönekrav för att stanna i Sverige. Nu hävdar regeringen att man inlett en ”paus” i utvisningarna för tonåringar, men många utvisningsbeslut pågår likafullt. Det är en politik som är helt orimlig ekonomiskt, när svenska ungdomar som utbildats i Sverige och vill studera till bristyrken, kastas ut, när människor som betalar skatt och fyller viktiga samhällsroller kastas ut på godtyckliga grunder. Dessa direkta ekonomiska kostnader i form av skattebortfall borde på ett helt annat sätt synas och kostnadssättas när de illa genomtänkta reformerna genomförs i statsbudgeten i stället för att döljas som i dag. Dessutom skapar de illa genomtänkta åtgärderna stora kostnader för Migrationsverket, som varit tydligt med att de inte har resurserna att genomföra politiken, och att livsavgörande beslut kan bli lidande.

En tydlig effekt av regeringens politik är de extrema handläggningstiderna hos Migrationsverket, vilka skapar en akut kris för både Sveriges konkurrenskraft och enskilda människors liv. Medan regeringen aviserar nödvändiga satsningar för sina egna nya förslag i höstbudgeten 2026, gör man ingenting i vårbudgeten för att avlasta myndigheten här och nu, trots att Migrationsverket tydligt har larmat om att de behöver 151 miljoner kronor för att förhindra en systemkollaps.

Samtidigt som köerna växer är regeringens enda svar att höja avgifterna för den som söker tillstånd. Denna avgiftshöjning är en ineffektiv åtgärd som i praktiken blir en

straffskatt på arbete och familjeåterförening. Den svarar inte alls upp mot den ekonomiska verklighet som svenska företag eller de familjer som hamnar i kläm möter. Att skjuta ansvaret på den enskilde i stället för att lösa den akuta resursbristen är ett svek mot både näringslivet och medmänskligheten.

Nu behövs en kraftfull strategi för att vända utvecklingen. Vår satsning möter direkt det behov som Migrationsverket själva pekat ut och som regeringen ignorerar. Pengarna ska gå till att minska de orimliga väntetiderna så att företag snabbare kan anställa den kompetens de är i skriande behov av. Resurserna ska även säkerställa att de ungdomar som felaktigt utvisats till bl.a. Iran får sina ärenden prövade skyndsamt och inte tvingas vänta oproportionerligt länge på att kunna återvända till tryggheten i Sverige.

Detta är av stor vikt för svensk konkurrenskraft och tillväxt. Genom att säkerställa en fungerande och rättssäker migrationsprocess ser vi till att människor inte hamnar i kläm helt i onödan, samtidigt som vi ger företagen de förutsättningar de behöver för att kunna växa och skapa jobb i hela landet.

Centerpartiet föreslår därför en treårig satsning för att korta handläggningstiderna och stoppa tonårsutvisningarna, med 76 miljoner kronor för 2026 och 151 miljoner kronor för både 2027 och 2028.

3.4.10 Satsa på civilsamhället: på föreningsliv, idrott, friluftsliv, folkbildning och samlingslokaler

Civilsamhället är inte något vid sidan av, utan själva grunden för ett välmående och tryggt samhälle. Det är där gemenskap byggs, där människor finner mening och där tillit växer underifrån. För Centerpartiet är ett starkt och oberoende civilsamhälle en avgörande förutsättning för en levande demokrati och ett av de mest effektiva sätten att minska kriminalitet.

Varje krona som investeras i föreningsliv, mentorskap och lokala nätverk skapar trygghet, gemenskap och positiva förebilder. Civilsamhället bygger relationer där staten inte alltid når fram – i idrottsföreningar, kulturverksamheter, trossamfund och lokala initiativ som ger unga, och andra, ett sammanhang, ansvar och en meningsfull fritid. Detta är avgörande för att stärka alla människors nätverk och jobbmöjligheter och för att förebygga såväl kriminalitet som psykisk ohälsa.

Dessutom är ett starkt civilsamhälle en central integrationsfråga. Vägen till ett jobb börjar ofta med en referens från en tränare, en ledare eller en annan vuxen som tror på en. Genom att stärka civilsamhället stärker vi de nätverk som hjälper människor att välja rätt väg, hitta sin plats och ta steget in i arbetslivet. Det fungerar som en skola i

demokrati, främjar personlig utveckling och agerar som ett viktigt skyddsnät vid både personliga och samhälleliga kriser. En satsning på civilsamhället är därmed en investering som både förebygger brott och bygger ett mer sammanhållet samhälle.

Folkbildningen, vars resurser hastigt nedmonterats av Tidöregeringen, måste skyndsamt återupprättas. Den spelar en central roll för kunskaper som ofta leder till jobb och företagsamhet, skapande och personlig bildning och frihet. Den nedvärdering av folkbildning som skett under Tidöregeringen är både djupt okunnig om hur verksamheterna fungerar runt om i Sverige och skadlig för samhället.

För Centerpartiet är civilsamhället inget vid sidan av. Det är själva grunden. Det är där gemenskapen byggs, där människor hittar mening och där välmående och tillit växer underifrån. Det har en avgörande roll i att förebygga kriminalitet och psykisk ohälsa genom att ge unga och andra en meningsfull fritid, sammanhang och framtidstro.

Centerpartiet föreslår därför en stor satsning på civilsamhället, på föreningslivet, på idrotten, på samlingslokaler och på att återupprätta resurserna till folkbildningen på 500 miljoner kronor för 2026 och 1 miljard kronor för både 2027 och 2028.

3.4.11 Lys upp landsbygden

För Centerpartiet är det en självklarhet att hela Sverige ska leva och utvecklas. En fungerande infrastruktur är en förutsättning för detta. Det handlar om mer än bara vägar att köra på; det handlar om tryggheten att kunna röra sig i sitt närområde, oavsett om man är barn på väg till skolbussen, företagare på väg hem från jobbet eller motionär på kvällspromenad.

Vi ser nu med stor oro hur regeringen, genom Trafikverket, nedmonterar landsbygdens grundläggande service. Under förevändning att följa ett föråldrat regelverk, släcks by efter by ned. Trafikverkets argument är att belysningen inte tillför tillräckligt värde för trafiksäkerheten. Detta är ett underbetyg till regeringens landsbygdspolitik. Belysning handlar inte bara om bilars framkomlighet, utan även om människors trygghet.

När regeringen talar om att hela Sverige ska leva, är det kontraproduktivt att dess egen myndighet aktivt släcker ned samma platser. Detta är en politik som överger landsbygden och vältrar över ansvaret och kostnaderna på kommuner och enskilda vägföreningar, som redan kämpar med en ansträngd ekonomi.

Centerpartiet accepterar inte denna utveckling. Vi har tidigare agerat och avsatt medel för att säkra belysningen och vi är beredda att göra det igen. Det är dags att staten tar sitt långsiktiga ansvar.

Därför krävs ett omedelbart stopp för nedmonteringen. All planerad nedmontering av befintlig vägbelysning på landsbygden ska pausas i väntan på en ny, långsiktig och hållbar nationell strategi. Staten måste ta sitt ansvar. Trafikverket bör få i uppdrag att erbjuda kontinuerlig ersättning till kommuner och enskilda vägföreningar för drift, underhåll och nödvändiga reinvesteringar i den belysning som Trafikverket i dag anser sig kunna avveckla. Där lokala aktörer inte klarar av ansvaret själva, måste staten garantera att ljuset inte släcks.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 25 miljoner kronor 2026 och 50 miljoner kronor 2027 och 2028.

3.4.12 Polisen ska finnas på gator och torg – i alla utsatta områden

En tydlig effekt av regeringens politik är att samhällskontraktet urholkas på landsbygden. Trots historiskt stora satsningar på polisen som vi stått bakom monteras den lokala närvaron ned i en alarmerande takt. I Dalarna, Blekinge och på flera andra platser i landet stänger polisen ned, vilket tvingar medborgare att resa allt längre för att uträtta grundläggande ärenden som att anmäla brott eller hämta ut ett pass. Samtidigt finns inte tillräckligt många poliser i yttre tjänst i utsatta områden där medborgarna kan känna sig hotade och förtryckta av organiserad kriminalitet, som däremot är ogenerat synlig på gator och torg.

Sverige har en allvarlig situation med en organiserad brottslighet på frammarsch. Samtidigt fortsätter den organiserade brottsligheten, våld i relationer samt mängdbrott att drabba människor i hela vårt land. Regeringen och dess stödparti missar att värna tryggheten i människors vardag på landsbygden. Att hänvisa till digitala tjänster är ett svek mot de äldre, de resurssvaga och de som helt enkelt behöver möta en polis för att känna förtroende. Resultatet är ett samhälle där statens närvaro dras tillbaka precis där den behövs som mest, vilket slår hårdast mot dem som har svårast att göra sina röster hörda.

Nu behövs en kraftfull och omedelbar satsning på synliga och närvarande poliser, vilken måste inkludera att nedmonteringen av poliskontor stoppas.

För oss i Centerpartiet handlar det inte bara om hur många poliser vi har utan var de finns och vad de gör. Regeringens centraliseringspolitik leder till ett enormt resursslöseri. Varje nyutexaminerad polis som tvingas ägna timmar åt att pendla mellan allt färre stationeringsorter är en förlorad resurs för det brottsförebyggande arbetet. Den ovärderliga lokalkännedomen går förlorad när polisen blir en besökare i stället för en

självklar del av lokalsamhället. Därför är vår satsning inte bara en investering i fler öppna poliskontor utan en direkt investering i fler effektiva timmar för poliser i yttre tjänst. Det säkerställer att skattebetalarnas pengar ger maximal trygghetseffekt där den behövs som mest.

Vår politik handlar om att återupprätta den lokala polisnärvaron, förkorta avstånden för medborgarna och se till att polisen har resurser att agera mot alla brott, från våld mot barn och kvinnor, narkotikabrott och stölder till bedrägerier.

Denna reform stärker samhällskontraktet och tryggheten i hela Sverige. Det är en politik som bygger förtroende mellan medborgare och stat och som säkerställer att alla, oavsett bostadsort och livssituation, kan lita på att polisen finns där när de behövs. Vi väljer att investera i en synlig och närvarande polis i hela landet.

Omprioriteringen omfattar 500 miljoner kronor på helårsbasis och 250 miljoner kronor i vårbudgeten.

3.4.13 Avhopparverksamhet för barn och unga, flickor och kvinnor

I den pågående expansionen av rättsväsendet är det avgörande med ett helhetsperspektiv. Centerpartiet vill se ett helhetsgrepp om trygghetsfrågorna – från ett kraftfullt brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete till förstärkta stödinsatser för brottsoffer, men även effektiva åtgärder för att återanpassa individer som avtjänat sina straff. För att detta ska lyckas måste alla medarbetare i hela rättskedjan ges goda förutsättningar och de resurser som krävs för att hantera komplexa ärenden.

För att förhindra återfall i brott måste samhället erbjuda ett starkt stöd till den som vill lämna ett kriminellt liv. Den grova organiserade brottsligheten kryper allt längre ned i åldrarna, vilket ställer nya krav på samhällets insatser.

Barn och unga har specifika behov, rättigheter och skyldigheter som skiljer sig från vuxnas. Dagens metoder är inte alltid anpassade för minderåriga, och kunskapen om unga gängkriminella hos myndigheter och kommuner är otillräcklig. Därför vill Centerpartiet inrätta ett nationellt avhopparprogram för barn och unga.

Vi vill även skapa ett särskilt avhopparprogram för kvinnor, vars roll i gängen ofta är komplex, där de kan vara både förövare och offer. Deras behov och hotbild skiljer sig från mäns, vilket kräver ett anpassat program för att de ska kunna lämna kriminaliteten på ett säkert sätt.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 25 miljoner kronor 2026 och 50 miljoner kronor 2027 och 2028.

3.4.14 Inrätta ekokrim för att jaga gängens pengar

Den organiserade brottsligheten utgör ett allt större hot mot vårt samhälle. Kriminella nätverk agerar i dag som koncerner med hjälp av s.k. möjliggörare som skapar en legitim fasad för brottslig verksamhet. Detta snedvrider konkurrensen och skadar hela näringslivet. Centerpartiet vill att Ekobrottsmyndigheten ombildas till ekokrim med ett tydligt uppdrag att bekämpa korrupktion och otillåten påverkan som är nödvändigt för att skydda våra seriösa företagare. Det krävs en samlad spetskompetens och en effektivare struktur för att strypa den ekonomiska motor som göder gängvåldet.

För Centerpartiet är det en självklarhet att staten måste garantera tryggheten och upprätthålla en sund konkurrens där seriösa företagare kan verka och växa. I dag ser vi hur den kriminella ekonomin, med allt från avancerade bedrägerier till storskalig miljöbrottslighet, riskerar att slå ut laglydiga företag och urholka förtroendet för våra institutioner. Den nuvarande organisationen för att bekämpa dessa brott är inte tillräckligt vass.

De kriminella har hittat nya lukrativa inkomstkällor i systematisk och grov miljöbrottslighet, inte minst kopplat till avfallshantering. Detta hotar inte bara vår miljö och hälsa, utan konkurrerar också ut de seriösa aktörerna i branschen som investerar i hållbara lösningar. I dag saknas en samlad nationell resurs för att utreda dessa komplexa brott. Ekokrim ska få ett uttryckligt uppdrag och de resurser som krävs för att kraftfullt bekämpa miljöbrott. För att framgångsrikt utreda avancerad ekonomisk brottslighet krävs djup specialistkompetens inom ekonomi, juridik och näringslivsförhållanden. Dagens modell skapar ineffektivitet och resurskonflikter.

Ekokrim ska självständigt kunna anställa och utbilda de utredare, jurister och revisorer som krävs. Detta gör det möjligt att bygga starka, tvärfunktionella team och attrahera den bästa kompetensen för att bekämpa den systemhotande brottsligheten. Myndigheten ska ha ett breddat uppdrag som omfattar korrupktion och grov miljöbrottslighet samt full befogenhet att hantera sin egen personal och utredningsresurser. Detta är ett avgörande steg för att försvara den sunda konkurrensen, skydda vår miljö och säkra ett tryggt och rättssäkert företagsklimat i hela landet.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 315 miljoner kronor 2026 och 1 322 miljoner kronor 2027 och 2028.

3.4.15 Kvinnors trygghet

Alltför många kvinnor förlorar varje år sitt liv till följd av våld i nära relation. För att bryta denna utveckling och stärka skyddet för våldsutsatta anser Centerpartiet att det

krävs kraftfulla och riktade insatser. Vi föreslår därför reformer inom flera centrala områden.

I dag lever cirka 35 000 personer i Sverige med skyddade personuppgifter. Enligt Skatteverkets undersökning från 2022 har över 40 procent av dessa skyddsskäl på grund av hot och våld i nära relation. Att tvingas leva gömd innebär en extrem inskränkning i livsutrymme och frihet, där vardagliga situationer medför stora säkerhetsrisker.

Det är därför synnerligen allvarligt att skyddade uppgifter vid upprepade tillfällen röjs av myndigheter och rättsväsendet. Riksrevisionen har i en rapport från 2024 konstaterat att statens skydd för hotade personer är bristfälligt. Konsekvenserna för den enskilde är förödande. För att skärpa ansvaret och ge de drabbade upprättelse föreslår Centerpartiet att ett automatiskt skadestånd ska utgå till personer med skyddade personuppgifter som får sin identitet röjd av en myndighet.

3.4.15.1 Nationellt lämnprogram och exitprogram från prostitution

Ekonomiskt beroende och svårigheter att finna en ny bostad är några av de avgörande hindren för kvinnor som vill lämna en våldsamt relation. Våldsutsatta kvinnor behöver ett samordnat stöd och en ekonomisk trygghet i den kritiska lämnandefasen. Centerpartiet vill inrätta ett nationellt lämnprogram och en lämnpeng, som säkerställer att ekonomin inte blir ett hinder för att undkomma våld.

Vi vill också starta ett nationellt exitprogram för personer i prostitution. De som utnyttjas i sexuell exploatering tillhör de mest utsatta individerna i samhället och måste erbjudas en trygg och pålitlig väg ut.

3.4.15.2 Skyddade boenden

Reformen om skyddat boende hade till syfte att stärka rättigheterna för våldsutsatta. Trots goda intentioner är indikationerna tydliga: Sedan reformen trädde i kraft har färre medföljande barn fått plats och flera skyddade boenden tvingats stänga. Tillgången på skyddsplatser har minskat, vilket är en oacceptabel utveckling.

Även om Statskontoret har i uppdrag att följa upp tillämpningen av lagstiftningen, kan tillgången på skydd för våldsutsatta inte vänta på en utvärdering. Vi anser därför att staten måste ta ett större och mer aktivt ansvar för att säkra tillgången på ändamålsenliga skyddade boenden i hela landet.

För detta ändamål satsar Centerpartiet 80 miljoner kronor 2026 och 165 miljoner kronor 2027 och 2028.

3.4.16 Ännu inget beslut att flytta civila underrättelsemyndigheten och inrätta en civil underrättelsetjänst

I budgeten görs en särskild överföring av 1,1 miljarder kronor i resurser från försvarets finansiering (utg.omr. 6) till internationell samverkan (utg.omr. 5) för inrättandet av en civil underrättelsetjänst. Utan beslut att detta ska genomföras och utan att någon proposition prövats av riksdagen, ska inte beslut föregripas i en vårändringsbudget. Det är omöjligt att göra en sådan stor överföring av resurser i statsbudgeten innan man över huvud taget vet hur utformningen av den nya underrättelsetjänsten ser ut. Centerpartiet föreslår därför att resurserna återförs till utgiftsområde 6. Ställningstagande i frågan görs före budgetanslag. Centerpartiet avvaktar med beslut tills propositionen lagts på riksdagens bord.

4 Det finanspolitiska ramverket och de offentliga finanserna

Sverige befinner sig i ett mycket osäkert läge med krig i vårt närområde, stridigheter i Mellanöstern, med stor påverkan på energipriserna, och en arbetslöshet bland de högsta i EU. Samtidigt står landet inför omfattande investeringsbehov för att klara klimatomställningen, stärka den nationella försvarsförmågan och säkra kvaliteten och tillgängligheten i välfärden. Samtidigt måste arbetslinjen värnas. Centerpartiets analys av finanspolitiken utgår från att dessa utmaningar kräver en aktiv och reforminriktad politik som förenar ansvarstagande för de offentliga finanserna med kraftfulla åtgärder för tillväxt och sysselsättning.

Centerpartiet står för en ekonomisk politik som förenar ansvar med framåtrörelse. Sverige behöver en ekonomisk politik som får fler i arbete och fler företag att växa, inte en politik som passivt väntar på bättre tider. Vi accepterar delar av regeringens bedömning av de offentliga finanserna, men vi drar en annan slutsats. I ett svagt konjunkturläge med extrem osäkerhet krävs mer, inte mindre, handlingskraft. Centerpartiet argumenterar för strukturreformer som sänker kostnaderna för att anställa och investera, snarare än passivitet eller konsumtionsdrivande bidrag. En mer aktiv finanspolitik behövs samtidigt som vi värnar det finanspolitiska ramverket som säkrar långsiktig stabilitet.

4.1 Inriktning för framtida finansiering

I en tid av stor osäkerhet behövs investeringar i det som bygger Sverige starkt genom arbete, företagande och framtidsinvesteringar. Den ekonomiska politiken måste i högre grad inriktas på att lösa Sveriges strukturella problem, såsom den höga arbetslösheten och det svaga företagsklimatet, snarare än att enbart förlita sig på generella stimulanser.

Det strukturella sparandet bedöms av regeringen vara neutralt 2025 (räknat utan Ukrainastöd), men samtidigt ligger regeringens prognos för BNP-tillväxten under kommande år högre än hos de flesta andra bedömare. En något mer expansiv finanspolitik behövs och går att motivera mot bakgrund av det svaga konjunkturläget för att öka sysselsättning och produktion i svensk ekonomi och bidra till att dämpa oron bland hushåll och företag.

Viktiga åtgärder för att bidra med finansiering för prioriterade reformer, men också för att öka arbetsutbudet, handlar om att få människor i arbete. Trygghetssystem som riktar till människor som är arbetsföra måste ha ett ökat jobbfokus och fungera som omställningsförsäkringar. Ett ökat inslag av kvalificering in i välfärdssystemen kan också bidra med reformutrymme. Därtill bör antalet riktade statsbidrag minska, till förmån för ökade generella statsbidrag. Ineffektiva undantag från miljö- och klimatskatter bör också undanröjas. Centerpartiet vill också se att resurser ska öronmärkas för investeringar som ökar Sveriges framtida produktionsförmåga, och det vi särskilt pekat ut är infrastrukturen.

4.2 En första bedömning av utgiftstakets nivå för 2028

Utgiftstaket utgör en övre gräns för utgiftsnivån i statens budget och beslutas för tre år framåt. För att utgiftstaket ska främja en kontrollerad utgiftsutveckling, och vara ett stöd för att uppnå överskottsmålet och långsiktigt hållbara finanser, är det en grundläggande förutsättning att takets nivå i normalfallet inte ändras.

Centerpartiet anser att regeringens förslag i 2026 års vårproposition, med ett utgiftstak på 2 105 miljarder kronor för 2029, utgör en acceptabel utgångspunkt.

Behovet av en snabb och kraftig förstärkning av försvaret, i kombination med övergången till ett balansmål, motiverar en större marginal än brukligt mellan de prognostiserade utgifterna och det föreslagna taket. Detta får dock inte leda till en ansvarslös utgiftstillväxt; det understryker tvärtom behovet av ständiga omprövningar och en insikt om att nya, stora åtaganden i huvudsak måste finansieras genom omprioriteringar snarare än enbart genom lån.

Martin Ådahl (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Stina Larsson (C)

Alireza Akhondi (C)

Christofer Bergenblock (C)

Muharrem Demirok (C)

Ulrika Heie (C)

Anders W Jonsson (C)

Mikael Larsson (C)

Ulrika Liljeberg (C)

Kerstin Lundgren (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Daniel Bäckström (C)

Anders Ådahl (C)

Madeleine Atlas (C)

Malin Björk (C)

Catarina Deremar (C)

Martina Johansson (C)

Anders Karlsson (C)

Anna Lasses (C)

Helena Lindahl (C)

Rickard Nordin (C)

Anne-Li Sjölund (C)